

Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en overdrachtsmaatregelen voor de lerarenopleidingen

I. ALGEMENE INLEIDING

1. Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet regelt de structurele uitbouw van de graduaatsopleidingen in de hogescholen, daar waar deze tot nu toe binnen het volwassenenonderwijs, in een samenwerkingsverband met een hogeschool, werden georganiseerd. Deze structurele uitbouw omvat drie grote onderdelen: de organisatie van de opleidingen, de financiering en het statuut van het personeel. Daarnaast bevat dit ontwerp van decreet maatregelen voor de overdracht van de lerarenopleiding van het volwassenenonderwijs naar het hoger onderwijs. De inhoudelijke en structurele versterking van de lerarenopleidingen zelf, binnen het hoger onderwijs, is voorwerp van regelgeving die parallel met dit decreet wordt uitgewerkt.

2. Situering

2.1. De opleidingen van het hoger beroepsonderwijs

Het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs introduceerde een nieuw begrip in het Vlaams onderwijs: hoger beroepsonderwijs of HBO5. Het hoger beroepsonderwijs omvat sindsdien de opleidingen uit het vroegere hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP) en de opleiding Verpleegkunde uit de vierde graad beroepssecundair onderwijs. Het HBO5 werd op de leerladder gesitueerd binnen het hoger onderwijs en had een dubbel doel voor ogen: enerzijds een duidelijke arbeidsmarktgerichtheid, anderzijds de overgang naar een professionele bachelor vergemakkelijken.

Door de decreetgever werd bepaald dat de HBO5-opleidingen tot het hoger onderwijs behoren, maar aanvankelijk was het opzet dat zowel hogescholen als centra voor volwassenenonderwijs (cvo) elk apart HBO5-opleidingen zouden inrichten.

Op 8 juli 2010 nam het Vlaams Parlement de motie van aanbeveling aan over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen. In deze motie vroeg het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering

"5° om de eindverantwoordelijkheid voor de hogere beroepsopleidingen (HBO5) te situeren aan de hogescholen maar met een duidelijke arbeidsverdeling en afspraken met de centra voor volwassenenopleiding en ook met de universiteiten in het kader van levenslang leren".

De Vlaamse Regering onderschreef deze aanbeveling 'als een te bereiken eindpunt op middellange termijn' en opteerde ervoor om in eerste instantie de samenwerking tussen de aanbieders van HBO5-opleidingen te versterken. Hierdoor kregen de verschillende instellingen de kans om naar elkaar toe te groeien.

Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de versterking van het hoger beroepsonderwijs zorgde voor een meer gestructureerde aanpak in de samenwerking tussen de hogescholen enerzijds en de cvo en secundaire scholen verpleegkunde anderzijds. Zo worden HBO5-opleidingen vanaf 1 september 2014 nog uitsluitend georganiseerd binnen een samenwerkingsverband dat gevormd wordt door een hogeschool en één of meer centra voor volwassenenonderwijs en één of meer scholen voor secundair onderwijs die een HBO5-verpleegkunde opleiding aanbieden. Instellingen kunnen hierbij maar lid zijn van één samenwerkingsverband. Sinds het academiejaar 2014-2015 is het diploma van gegradueerde dat aan een afgestudeerde uit een HBO5-opleiding wordt uitgereikt een gezamenlijk diploma geworden.

Als verdere stappen werd in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 afgesproken dat:

"We bouwen het hoger beroepsonderwijs uit tot een volwaardig onderdeel van het hoger onderwijs. We hebben in het bijzonder oog voor een goede regionale spreiding en de arbeidsmarktgerichtheid van de opleidingen, waarin leren en werken zijn geïntegreerd."

Dit engagement werd verder geconcretiseerd in de Beleidsnota Onderwijs 2014-2019:

"Sinds 1 september 2014 zijn hogescholen, centra voor volwassenenonderwijs en secundaire scholen met HBO5 verpleegkunde gezamenlijk verantwoordelijk voor de HBO5-opleidingen. Ik zal in overleg met hen werk maken van een optimalisering van het HBO5-landschap. Voor het HBO5-aanbod wil ik de verschillen die bestaan tussen hogescholen, secundaire scholen en de centra voor volwassenenonderwijs op het vlak van personeelsregelgeving, studentenvoorzieningen, examenbetwistingen, studiegelden, ... wegwerken. Ik zal ook onderzoeken hoe het financieringssysteem voor het HBO5 beter kan aansluiten bij dat van het hoger onderwijs."

HBO5-opleidingen kunnen een belangrijke rol spelen in de verdere democratisering van het hoger onderwijs. HBO5 biedt een alternatief voor veel studenten die op vandaag nog niet kiezen voor hoger onderwijs of studenten die een bacheloropleiding starten maar niet beëindigen en bijgevolg geen diploma hoger onderwijs behalen. Via een HBO5-opleiding kunnen ze alsnog een kwalificatie bekomen waarmee ze kunnen instromen op de arbeidsmarkt ofwel via een verkort traject een professionele bacheloropleiding kunnen volgen.

Doordat de HBO5-opleidingen op dit ogenblik in de centra voor volwassenenonderwijs worden georganiseerd, volgen voornamelijk werkende volwassenen deze opleidingen. HBO5-opleidingen dragen bij aan een leven lang leren door aantrekkelijk en toegankelijk te zijn voor volwassenen en niet-traditionele lerenden. Ook in de toekomst moeten volwassenen in elke fase van hun leven terecht kunnen in een HBO5-opleiding. HBO5-opleidingen bieden naast horizontale (een omscholing of een specialisatie) ook verticale (namelijk als opstap naar een bacheloropleiding) progressiemogelijkheden. HBO5-opleidingen zijn dus arbeidsmarktgericht en bereiden voor op een beroep, maar ze moeten meer gericht zijn op doorstroom naar de andere opleidingen van het hoger onderwijs. Generatiestudenten behoren namelijk ook tot de doelgroep van HBO5 en dit vergt een flexibel aanbod van trajecten. Een 18-jarige generatiestudent

leert op een andere manier en moet andere competenties verwerven dan iemand die al 20 jaar werkt en een carrièreswitch wil maken.

Al deze elementen vormen de doelstellingen en de noodzakelijke bouwstenen van de voorliggende hervorming van HBO5. De Vlaamse Regering keurde op 25 maart 2016 de Conceptnota 'Uitbouw van het hoger beroepsonderwijs' goed, die volgende principes onderschreef: *een duidelijke positionering en erkenning, transparantie, een duidelijk regelgevend kader, stabiliteit, financiële haalbaarheid en rechtszekerheid. Dit trachten we te realiseren door de inbedding van deze opleidingen in de hogescholen. De onderwijsbevoegdheid en verantwoordelijkheid zal aan de hogescholen worden toevertrouwd in plaats van aan de samenwerkingsverbanden.*

De HBO5-opleidingen die werden aangeboden aan de cvo verschilden qua vormgeving van de andere opleidingen van het hoger onderwijs. Na de structurele inbedding in de hogescholen in september 2019 zullen zoveel mogelijk dezelfde regelingen voor de HBO5-opleidingen gelden als deze voor de bachelor- en masteropleidingen. Enkel indien er grondige redenen zijn of er zich obstakels voordoen, worden er uitzonderingen voorzien.

In het decreet van 23 december 2016 werd de procedure voor de omvorming van de opleidingen aangepast en de actualisatie mogelijk gemaakt. Hierdoor werd de totstandkoming van de HBO5-opleidingen al gestroomlijnd met de bachelor- en masteropleidingen. Daarnaast zijn er verschillende tussentijdse maatregelen opgenomen in het 'verzameldecreet hoger onderwijs' van 2017. Beide decreten wijzigden het decreet betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs. Dit laatste decreet wordt met dit ontwerp van decreet opgeheven en de bepalingen die nog van toepassing zullen zijn voor de HBO5-opleidingen (omdat ze verschillen van de andere opleidingen in het hoger onderwijs) zullen worden opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs.

Op het vlak van financiering, subsidiëring en inschrijvingsgelden gelden tot op heden de bepalingen opgenomen in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs. Deze worden door voorliggend ontwerp van decreet opgeheven.

Om tegemoet te komen aan de vraag naar een transparante naamgeving, wordt voor de omgevormde en geactualiseerde HBO5-opleidingen, aangeboden door de hogescholen, de term 'graduaatsopleidingen' geïntroduceerd.

De toekomstige indeling van het hoger onderwijs zal er dan als volgt uit zien:

Type hoger onderwijs	Graad + EQF niveau + omvang	Aanbieder
Hoger beroepsonderwijs	Gegradueerde (5) 90 of 120 stp	Hogescholen (+ <i>secundaire scholen voor verpleegkunde</i>)
Hoger professioneel onderwijs	Bachelor (6) 180 stp (<i>240 stp voor de bachelor verpleegkunde</i>)	Hogescholen
Academisch onderwijs	Bachelor (6) 180 stp Master (7) 60 tot 180 stp Doctor (8)	Universiteiten (+ <i>hogescholen voor kunsten en nautische wetenschappen</i>)

Zoals beslist in de Conceptnota van 25 maart 2016, betreft dit ontwerp van decreet enkel de HBO5-opleidingen die nu in de cvo worden ingericht. De HBO5-opleiding verpleegkunde komt nog niet aan bod. Die keuze heeft twee redenen:

naar aanleiding van de vernieuwde Europese richtlijn in verband met de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties (onder andere gezondheidszorgberoepen) zijn nog geen beslissingen genomen over de eigenheid van deze opleiding, de toegang tot het beroep en de differentiatie ten aanzien van de bacheloropleiding én de HBO5-opleiding verpleegkunde wijkt op verschillende punten af van de andere HBO5-opleidingen (ze wordt georganiseerd door secundaire scholen, heeft een studieduur van drie jaar,...).

De HBO5-opleidingen van minder dan 900 lestijden, die niet leiden tot een diploma van gegradueerde, worden afgebouwd aan de cvo. Zij zullen dus ook niet worden overgedragen aan de hogescholen. Hetzelfde geldt voor de opleidingen die leiden naar een beroepskwalificatie van niveau 5 maar die geen deel uitmaken van een onderwijskwalificatie van niveau 5. Deze opleidingen blijven tot het secundair volwassenenonderwijs behoren.

2.2. De lerarenopleidingen

Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Lerarenopleidingen versterken: wervende en kwalitatieve lerarenopleidingen als basispijler voor hoogstaand onderwijs' goed. Deze conceptnota tekent het kader uit voor de hervorming van de lerarenopleidingen.

De basis voor de conceptnota is terug te vinden in het Regeerakkoord 2014-2019 waar de Vlaamse Regering het volgende stelt over de lerarenopleidingen:

"De kwaliteit van ons onderwijs hangt in hoge mate af van de kwaliteit van de leerkrachten: onderwijs gebeurt in de klas en in de school. Met dat doel voor ogen hervormen we de lerarenopleiding en verwachten we van de pedagogische begeleidingsdiensten dat ze zich bijsturen. Instromers zullen moeten deelnemen aan een niet-bindende toelatingsproef. Met de onderwijsverstrekkers en de vakorganisaties sluiten we een pact om de lerarenloopbaan aantrekkelijker te maken en beroepsuitval te verminderen."

"We hervormen de lerarenopleiding. De beleidsevaluatie en de rapporten van de thematische werkgroepen kunnen daartoe een aanzet geven. In elk geval zullen instromers in de lerarenopleidingen voor inschrijving moeten deelnemen aan een niet-bindende toelatingsproef. Deze niet-bindende toelatingsproef wordt na 3 jaar geëvalueerd. Bij het uittekenen van de nieuwe lerarenopleiding zetten we in op de kennis van de te onderwijzen vakinhoud net zoals op de noodzakelijke didactische vaardigheden alsook klasmanagement. Van onderwijsinstellingen verwachten we dat ze hun verantwoordelijkheid nemen door voldoende stageplaatsen aan te bieden."

...

"We stimuleren onderzoek gericht op het didactisch handelen van leraren (praxisonderzoek) en het versterken ervan."

Uit het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 en de beleidsnota zijn, naast de globale doelstelling 'het aantrekkelijker maken van de lerarenopleiding en het lerarenberoep', de doelstellingen rond de lerarenopleiding samen te brengen in vier grote lijnen:

- Strategieën ontwikkelen voor een brede en kwaliteitsvolle instroom in de lerarenopleiding;
 - Jongeren en zij-instromers met ambitie én kunde moeten opnieuw met overtuiging kiezen voor het beroep van leraar;
 - Wervende opleidingen aanbieden;
 - Een verplichte niet-bindende toelatingsproef organiseren.
- De inhoud van de lerarenopleiding versterken en actualiseren;

- Alle lerarenopleidingen zetten versterkt in op de kennis van de te onderwijzen vakinhoud en -didactiek, didactische vaardigheden, klasmanagement, diversiteit, grootstedelijke context en inzicht in organisatieprincipes van scholen en van goed schoolbeleid;
 - Voor de lerarenopleiding kleuter- en lager onderwijs wordt de didactiek van Nederlands als vreemde taal extra versterkt;
 - Actualisatie van de basiscompetenties en het beroepsprofiel in functie van de resultaten en aanbevelingen van de visitaties, de evaluatie van de lerarenopleiding en de daaropvolgende beleidsgroepen.
- Maatregelen nemen die versnippering van het aanbod tegengaan en samenwerking tussen aanbieders bevorderen;
 - Betere samenwerking tussen de aanbieders zodat het aanbod minder versnipperd georganiseerd is en behoeftedekkend blijft voor (generatie)studenten en zij-instromers.
 - Onderzoek stimuleren gericht op het didactisch handelen van leraren.
- De weg van de opleiding naar de uitoefening van het beroep van leraar faciliteren;
 - Lerarenopleidingen en werkveld komen samen tot een werkbaar model van samenwerking dat minder planlast genereert en elkaar versterkt. Onder andere de organisatie van stage, die een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is, wordt samen opgenomen.
 - Actualisatie van de basiscompetenties en het beroepsprofiel in functie van de resultaten en aanbevelingen van de visitaties, de evaluatie van de lerarenopleiding en de daaropvolgende beleidsgroepen.

Vertrekkende vanuit het regeerakkoord, de beleidsnota en de geformuleerde doelstellingen werd ter voorbereiding van de conceptnota een Task Force Lerarenopleidingen opgericht. Deze Task Force bestond uit een vertegenwoordiger van VVS, drie vertegenwoordigers van de centra voor volwassenenonderwijs, drie vertegenwoordigers van de hogescholen, drie vertegenwoordigers van de universiteiten, een vertegenwoordiger van het OVSG, een vertegenwoordiger van het POV, een vertegenwoordiger van het GO!, een vertegenwoordiger van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen en een vertegenwoordiger van VELOV. Parallel werd afgestemd met de vakorganisaties. De Task Force formuleerde uitgangspunten voor het versterken van lerarenopleidingen.

De uitgangspunten en doelstellingen van de conceptnota zijn:

"We versterken de instroom, hervormen onze lerarenopleidingen en positioneren ze duidelijk binnen het hoger onderwijs met als doel kwalitatief en faciliterend op te treden naar de studenten, de startende leerkrachten en het gehele werkveld.

De kwaliteit van ons onderwijs hangt in hoge mate af van de kwaliteit van de leerkrachten. Het beroep en de opleiding moeten wervend zijn voor alle potentiële instromers. Jongeren en zij-instromers met passie, ambitie, kunde en kennis moeten opnieuw met overtuiging kiezen voor het beroep van leraar. Met deze doelen voor ogen versterken en hervormen we de lerarenopleidingen.

Dit realiseren we aan de hand van de volgende beleidskeuzes:

- *We versterken de instroom via een verplichte niet-bindende toelatingsproef.*
- *Alle toekomstige lerarenopleidingen worden bachelor- en masteropleidingen onder eindverantwoordelijkheid van respectievelijk de hogescholen, de universiteiten en de School of Arts. Dit impliceert onder meer dat jongeren als basisopleiding meteen kunnen kiezen om leraar te worden en dit zowel op bachelor- als masterniveau.*

- *Het toekomstige aanbod wordt transparanter en blijft op maat van (generatie)studenten en zij-instromers. Flexibiliteit en toegankelijkheid zijn daarbij kritische succesfactoren. Binnen iedere lerarenopleiding worden zowel een traject voor (generatie)studenten als voor zij-instromers voorzien zodat maximaal kan worden ingespeeld op de voorkennis en noden van beide doelgroepen.*
- *Bij het uittekenen van de nieuwe lerarenopleidingen zetten we in op de kennis van de te onderwijzen vakinhoud net zoals op de noodzakelijke didactische vaardigheden alsook klasmanagement.*
- *We onderzoeken of een profiel in onderwijs op niveau 5 Vlaamse Kwalificatiestructuur noodzakelijk is.*
- *De expertise van de huidige aanbieders wordt gebundeld binnen de hogescholen/universiteiten. Van daaruit krijgen de toekomstige lerarenopleidingen vorm.*
- *We faciliteren de lerarenopleidingen en het werkveld door het ontwikkelen van een Vlaanderenbreed stageregistratiesysteem met als doel samenwerking en minder planlast."*

Na de goedkeuring van de conceptnota door de Vlaamse Regering werden een aantal werkgroepen opgestart met de bedoeling een aantal elementen van deze nota verder uit te werken en te concretiseren. De werkgroepen waren:

- De werkgroep Beheersingsniveaus basiscompetenties en beroepsprofiel, met als opdracht 1) het bepalen van beheersingsniveaus/startcompetenties binnen de drie bestaande sets van basiscompetenties, 2) het opmaken van een voorstel over de verhouding tussen basiscompetenties en domeinspecifieke leerresultaten en 3) een advies opmaken over het potentieel van de LIO-baan in alle lerarenopleidingen, met aandacht voor de kennis en vaardigheden die aanwezig moeten zijn voor het LIO-traject aangevat kan worden;
- De werkgroep Trajecten zij-instroom toekomstige lerarenopleidingen, met als opdracht het uitwerken van (verkorte) flexibele trajecten voor zij-instromers van de toekomstige lerarenopleidingen;
- De werkgroep Bachelor kleuteronderwijs en Bachelor lager onderwijs, met als opdracht het uitwerken van een afsprakenkader/ plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling van de aanbevelingen over het regeerakkoord, met name het versterken van de lerarenopleiding in termen van vakinhoudelijke kennis, didactische vaardigheden, klasmanagement, praxisonderzoek, de afstemming van de lerarenopleiding op de alsmaar toenemende diversiteit, zeker in een grootstedelijke context, het inzicht krijgen in de volledige opdracht van leraar, Nederlands als tweede taal;
- De werkgroep Bachelor secundair onderwijs, met als opdracht 1) het uitwerken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling van de aanbevelingen over het regeerakkoord (zie bachelor kleuteronderwijs en lager onderwijs), 2) het uitbrengen van een advies over de clustering van onderwijsvakken en 3) het maken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders met minimaal de kenmerken van een toeleidingstraject voor zij-instromers met ervaring;
- De werkgroep Educatieve master voor het secundair onderwijs, met als opdracht 1) het uitwerken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling (vb. aandeel blok vakdidactiek, onderzoek, invulling masterproef, enz.) van de educatieve master, 2) het uitbrengen van een advies over de clustering van onderwijsvakken, 3) het maken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling van de aanbevelingen over het regeerakkoord, en 4) het

uitwerken van een afsprakenkader/ plan van aanpak tussen alle aanbieders rond de zalmtrajecten;

- De werkgroep Bachelor en educatieve master in de kunsten, met als opdracht 1) het uitwerken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling (vb. aandeel blok vakdidactiek, onderzoek, invulling masterproef, enz.) van de educatieve master, 2) invulling geven aan de lerarenopleiding voor een professionele bachelor in de kunsten, 3) het uitbrengen van een advies over clustering van onderwijsvakken en 4) het uitwerken van een afsprakenkader/plan van aanpak tussen alle aanbieders over de concrete invulling van de aanbevelingen over het regeerakkoord;
- De werkgroep Onderzoek profiel onderwijs op niveau 5 VKS, met als opdracht te onderzoeken of er in de toekomst een profiel binnen het onderwijs op niveau 5 moet worden ontwikkeld voor zij-instromers met ervaring in een praktijkvak die niet voldoen aan de algemene toelatingsvoorwaarden voor hoger onderwijs en mogelijk voor een deel van de groep instromers met beroepservaring in een praktijkvak en maximaal een diploma secundair onderwijs.

Het voorliggende ontwerp van decreet geeft uitvoering aan een aantal elementen van de conceptnota van 26 maart 2016. In het bijzonder wordt met het voorliggende ontwerp van decreet de overdracht van de specifieke lerarenopleidingen aan de cvo naar de hogescholen en universiteiten geregeld.

3. Inhoud

3.1. De opleidingen van het hoger beroepsonderwijs

Zowel in het onderwijsveld als op de arbeidsmarkt zijn de HBO5-opleidingen en het kwalificatieniveau 5 nog te weinig gekend. Een graduaatsdiploma wordt zelden gevraagd in vacatures, te weinig jongeren kiezen voor deze opleidingen, regelgeving van andere overheden houdt niet altijd rekening met dit niveau van de kwalificatiestructuur. Maar ondertussen is wel gebleken dat de arbeidsmarkt nood heeft aan werknemers die praktijkkennis, goed inzicht en verantwoordelijkheidszin hebben en daarnaast goed kunnen samenwerken. Een werknemer met enkel een diploma secundair onderwijs bezit deze competenties niet altijd, terwijl een bachelor vaak meer verantwoordelijkheden wil. Dit onderscheid wordt ook gemaakt in de Vlaamse kwalificatiestructuur, waar van een afgestudeerde bachelor (niveau 6) bijvoorbeeld wordt verwacht dat deze moet kunnen 'functioneren met volledige autonomie en een ruime mate van initiatief, terwijl een gegradueerde (niveau 5) moet 'autonoom functioneren met initiatief.' Een gegradueerde moet 'handelen in een reeks van nieuwe, complexe contexten', na het secundair onderwijs moet men 'handelen in een combinatie van wisselende contexten'.¹

Een graduaatsopleiding is tevens de ideale oplossing om tal van knelpuntfuncties in te vullen. Er zijn heel wat jobs waarvoor werkgevers te weinig kandidaten vinden bij de populatie met enkel een diploma secundair onderwijs en waarvoor bachelors te hoog gekwalificeerd zijn. Zo is er volgens de studie in verband met knelpuntberoepen uit 2015 van de VDAB bijvoorbeeld een gebrek aan technisch leidinggevenden en is het voor 'gespecialiseerde bediendefuncties' moeilijk om personeel te vinden dat aan de (hoge) eisen van de werkgevers voldoet. Vooral de combinatie van talenkennis, commerciële, technische, administratieve,

¹ Zie artikel 6 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur

boekhoudkundige en soms juridische vaardigheden vormt het voornaamste struikelblok². Dit zijn voorbeelden van 'typische graduaatsprofielen'.

Het hoger beroepsonderwijs heeft dus een duidelijk profiel nodig, onder meer om een grotere bekendheid te verwerven. De eigenheid ervan en het verschil met de onder- en bovenliggende niveaus moet transparant zijn. Het moet een duidelijk onderscheiden onderdeel worden van het hoger onderwijs en eenzelfde naamsbekendheid genereren als de bachelor- en masteropleidingen. Daarom wordt er geopteerd om de graduaatsopleidingen in te bedden in de hogescholen, op een manier die de zichtbaarheid en eigenheid van het hoger beroepsonderwijs garandeert. Dit betekent tevens dat de rechtspositie van het personeel wordt afgestemd, met garanties voor de huidige personeelsleden van het cvo, en een overheveling van de middelen, met een financieringsmechanisme dat aansluit bij dat van het hoger onderwijs.

3.1.1. Onderwijsbevoegdheden

De bevoegdheid voor HBO5-opleidingen wordt op dit ogenblik per cvo op het niveau van de opleiding vastgelegd, via een besluit van de Vlaamse Regering, en kan worden uitgeoefend op meerdere vestigingsplaatsen van het cvo. Voor hogescholen worden de bevoegdheden per vestiging, per studiegebied vastgelegd in de Codex Hoger Onderwijs, waarna binnen deze bevoegdheid een nieuwe opleiding kan worden aangevraagd.

Om deze twee methodieken met elkaar te verzoenen, zal het toekennen van de onderwijsbevoegdheid voor graduaatsopleidingen en het bepalen van de vestiging in de toekomst gebeuren volgens de volgende principes:

a) op het niveau van studiegebieden

De onderwijsbevoegdheden voor het hoger beroepsonderwijs en het verlenen van de graad van gegradueerde zullen voor elke hogeschool per vestiging en per studiegebied worden opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs, en dit volgens volgende principes:

- wanneer een hogeschool voor het hoger professioneel onderwijs op een vestiging de onderwijsbevoegdheid heeft voor een bepaald studiegebied, dan krijgt ze op die vestiging deze bevoegdheid ook voor de graduaatsopleidingen;
- wanneer een hogeschool voor een studiegebied nu geen onderwijsbevoegdheid heeft voor het hoger professioneel onderwijs, maar waartoe wel minimum één HBO5-opleiding die ze overneemt toebehoort, dan wordt dit studiegebied toegevoegd aan de onderwijsbevoegdheid, maar beperkt tot het hoger beroepsonderwijs;
- een vestigingsplaats waar een hogeschool nu geen onderwijsbevoegdheid heeft, maar waar wel een HBO5-opleiding die ze overneemt kan worden aangeboden, wordt toegevoegd aan de vestigingen van de hogeschool, maar beperkt tot het hoger beroepsonderwijs.

b) op het niveau van opleidingen

De specifieke graduaatsopleidingen waarvoor een hogeschool de onderwijsbevoegdheid heeft, worden opgenomen in een lijst die bij een besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgelegd en die per jaar wordt aangepast, naar analogie met de lijst van bachelor- en masteropleidingen.

² Zie https://www.vdab.be/trendsdoc/vacatureanalyse/vacatureanalyse_2015.pdf p 45.

De eerste lijst (met de situatie vanaf academiejaar 2019-2020) wordt opgemaakt op basis van de lijst vermeld in artikel 63 van het decreet volwassenenonderwijs, en wordt aangevuld met de bevoegdheden die de hogeschool verwerft naar aanleiding van de erkenning van een aangevraagde TNO.

c) op het niveau van vestigingen

Net zoals voor de bachelor- en de masteropleidingen zal het aanbod van graduaatsopleidingen van de hogescholen worden gefixeerd per vestiging.

De programmatie van een opleiding van het hoger beroepsonderwijs kan worden aangevraagd om te worden georganiseerd op een van de vestigingen van de hogeschool en van het centrum voor volwassenenonderwijs die de opleiding vóór 2019-2020 organiseerde. In het rapport naar aanleiding van de Toets Nieuwe Opleiding en het erkenningsbesluit zal de gekozen vestiging worden vermeld.

Voor opleidingen die worden geactualiseerd geeft de hogeschool per opleiding waarvoor ze onderwijsbevoegdheid heeft een keuze van vestiging door, zonder dat dit tot een uitbreiding van het bestaande aanbod leidt.

Voor nieuwe opleidingen bepaalt de hogeschool vrij op welke van haar vestigingen de opleiding zal worden aangeboden. Dit is onderdeel van de macrodoelmatigheidstoets.

Wanneer een hogeschool op een later ogenblik een opleiding wenst te transfereren van de ene vestiging naar een andere, dan moet de procedure worden gevolgd die van toepassing is voor de bachelor- en masteropleidingen.

3.1.2. Inhoud van de graduaatsopleidingen

Wat de graduaatsopleidingen specifiek maakt, is dat ze een directe link moeten hebben met een beroep, het mogen geen 'mini bachelors' worden. De opleidingen moeten gebaseerd zijn op arbeidsmarktrelevante competenties, de betrokkenheid van de werkgevers moet dus groot zijn. Niet alleen bij de opmaak van het beroepskwalificatiedossier, maar ook tijdens de opleiding. Een grotere betrokkenheid van het werkveld zal ook de bekendheid van het hoger beroepsonderwijs doen stijgen. De werkgevers zullen weten wat ze van een gegradueerde kunnen verwachten en zullen op zoek gaan naar deze specifieke profielen.

Werkplekieren vormt een fundamenteel onderdeel van de graduaatsopleidingen, als minimale norm geldt dat een derde van de studieomvang moet worden besteed aan werkplekieren. Onder de definitie van werkplekieren kunnen tal van werkvormen geplaatst worden, maar belangrijk is dat het moet gaan om leeractiviteiten. De activiteiten die studenten uitvoeren, hebben dan ook als eerste doel om competenties te verwerven, niet het creëren van economische meerwaarde. Het kan gaan om het verwerven en inoefenen van algemene en/of beroepsgerichte competenties en naargelang de werkvorm wordt er al dan geen arbeid verricht door de student (bv. wel bij stages, niet bij observatieactiviteiten). Er kan maar van werkplekieren worden gesproken, wanneer de arbeidssituatie de leeromgeving is. Aangezien het begrip arbeidssituatie ruim ingevuld kan worden, kunnen de leeractiviteiten georganiseerd worden in reële of gesimuleerde/realistische omgevingen, binnen of buiten de vestiging van een onderwijsinstelling. Onder reële omgevingen worden werkomgevingen verstaan waar er arbeid wordt verricht door werknemers onder toezicht van een werkgever. De keuze voor de werkvormen behoort tot de pedagogische vrijheid van de hogeronderwijsinstellingen, maar de onderwijsinstellingen zullen moeten streven naar de organisatie van leeractiviteiten binnen een reële arbeidssituatie. Bij de beoordeling van de Toets

Nieuwe Opleiding zal nagegaan worden of de onderwijsleeromgeving hieraan tegemoet komt.

De totstandkoming van graduaatsopleidingen is opgenomen in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur en werd gewijzigd door het decreet van 23 december 2016.

De ontwikkeling van onderwijskwalificaties op niveau 5 start bij de erkenning van één of meerdere beroepskwalificaties van niveau 5 door de Vlaamse Regering. Hierna verleent AHOVOKS een advies aan de Vlaamse Regering, dat bestaat uit 2 delen, namelijk

- een advies over het al dan niet opmaken en de samenstelling van een onderwijskwalificatie;
- een advies over de verwantschap van de onderwijskwalificatie met een of meerdere bestaande HBO5-opleidingen.

Wanneer de Vlaamse Regering beslist dat een bestaande HBO5-opleiding verwant is met een beroepskwalificatie waarvan geen onderwijskwalificatie wordt opgemaakt, dan moet deze opleiding worden afgebouwd.

Indien er geen verwantschap wordt vastgesteld, dan wordt de graduaatsopleiding die leidt tot deze onderwijskwalificatie als nieuw beschouwd. Hogescholen kunnen een aanvraag indienen om deze opleidingen aan te bieden volgens de procedure die geldt voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs (cf. infra).

De onderwijskwalificatie wordt opgebouwd uit domeinspecifieke leerresultaten (DLR) die de onderwijsinstellingen gezamenlijk uitwerken. Deze DLR zijn duidelijk gebaseerd op de competenties van de erkende beroepskwalificatie(s). Dit betekent dat ze (een verwijzing naar) alle competenties bevatten en er geen competenties weggelaten kunnen worden. Er is een duidelijke koppeling tussen de inhoud van de activiteiten en de onderliggende vaardigheden en de inhoud van de DLR. De DLR dekken bovendien aantoonbaar het descriptorelement 'kennis' af. De descriptorelementen 'context', 'autonomie' en 'verantwoordelijkheid' worden niet verkaveld over de verschillende DLR. Ze gelden als kader voor de volledige opleiding. Toevoeging van extra competenties (bovenop deze van de beroepskwalificatie(s)) is mogelijk indien deze realiseerbaar zijn binnen de voorziene studieomvang. Zoals bij de bachelor- en masteropleidingen gebeurt de validering van de DLR door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), in het kader van het omvormingsproces (de Toets Nieuwe Opleiding) of tussentijds bij de actualisatie van een opleiding.

3.1.3. Programmatieprocedure voor bestaande opleidingen

Ten laatste op 1 september 2019 zijn alle bestaande HBO5-opleidingen ofwel omgevormd, ofwel geactualiseerd. Verwante opleidingen die voor september 2019 worden geactualiseerd, worden nadien nog omgevormd.

Wanneer de NVAO een negatief advies verleent over de TNO, betekent dit volgens de huidige regelgeving dat de hogeschool op een later tijdstip opnieuw een aanvraag moet indienen. Om rechtszekerheid te garanderen voor de studenten wordt verduidelijkt dat een hogeschool na een negatief besluit nog maximaal 1 academiejaar de om te vormen opleiding kan aanbieden. Hiervoor dient ze wel het programma van de opleiding te organiseren zoals de andere opleidingen van het hoger onderwijs. Na een negatief besluit kan de instelling voor dezelfde opleiding nog 1 maal een toets nieuwe opleiding aanvragen; wanneer deze ook negatief is, moet de opleiding worden stopgezet.

Opleidingen die na de erkenning van een beroepskwalificatie moeten omvormen en waarvoor een TNO werd aangevraagd, moeten niet onmiddellijk worden

aangeboden. Het kan bv. zijn dat de nodige financiële middelen ontbreken om een opleiding na de omvorming ervan in te richten. Om een latere startdatum mogelijk te maken, is de geldigheidsperiode van een erkenningsbeslissing na een TNO 5 jaar (in plaats van de studieomvang + 2 jaar).

Indien in 2024 bepaalde graduaatsopleidingen nog steeds niet zijn omgevormd (doordat er nog geen verwante beroepskwalificatie is erkend), zal AHOVOKS een lijst opmaken van deze opleidingen. Op basis hiervan wordt dan beslist tot afbouw van deze opleidingen (indien er geen beroepskwalificatie wordt verwacht) of zullen deze opleidingen opnieuw moeten actualiseren. Maar deze actualisatie zal een TNO bij de NVAO moeten omvatten. Indien een hogeschool voor een opleiding van het hoger beroepsonderwijs (met uitzondering van de HBO5-opleiding verpleegkunde) uiterlijk op 30 november 2024 nog nooit een toets nieuwe opleiding heeft aangevraagd bij de accreditatieorganisatie, verliest de hogeschool de onderwijsbevoegdheid voor deze opleiding.

Omgevormde opleidingen kunnen enkel geprogrammeerd worden door de hogescholen die de verwante opleiding aanboden, niet door de andere hogescholen. Indien er nood is aan bijkomende graduaatsopleidingen, kunnen de andere hogescholen een aanvraag indienen om deze te programmeren. Hiervoor moet de procedure voor de aanvraag van een nieuwe opleiding worden gevolgd (zie verder). Deze bijkomende opleidingen kunnen ten vroegste aangevraagd worden in het kalenderjaar volgend op de erkenning van de opleiding aan de andere hogescholen.

3.1.4. Programmatieprocedure nieuwe opleidingen

Voor nieuwe graduaatsopleidingen moet dezelfde programmatieprocedure worden gevolgd als voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs.

Om de beroepsgerichtheid en de nauwe band met het werkveld van de graduaatsopleidingen te behouden, kan de erkenning van nieuwe opleidingen enkel worden aangevraagd indien de Vlaamse Regering heeft beslist dat er een onderwijskwalificatie kan worden ontwikkeld op basis van 1 of meerdere beroepskwalificaties.

Deze procedure start met het oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs (CHO) over de macrodoelmatigheid van de nieuwe opleiding, aangevraagd door een hogeschool. In tegenstelling tot de bachelor- en masteropleidingen zal het voor een hogeschool niet verplicht worden om een opleiding parallel af te bouwen wanneer deze een nieuwe opleiding wil aanbieden.

3.1.5. Programmatie van een bijkomende afstudeerrichting

Graduaatsopleidingen zijn duidelijk gebaseerd op een of meerdere beroepskwalificaties, die mogelijk een afstudeerrichting van de opleiding kunnen vormen. In haar advies bezorgt AHOVOKS tevens een indicatie van de omvang van de afstudeerrichting. Zelfs wanneer verwacht wordt dat later nog bijkomende, nauw verwante beroepskwalificaties op niveau 5 zullen worden ontwikkeld, kan de Vlaamse Regering reeds een voorstel van onderwijskwalificatie laten ontwikkelen. Wanneer de Vlaamse Regering op een later ogenblik een nauw verwante beroepskwalificatie erkent, kan ze tevens beslissen om deze beroepskwalificatie als afstudeerrichting toe te voegen aan een reeds ontwikkelde opleiding. Hogescholen die de betrokken opleiding al aanbieden, kunnen de nieuwe afstudeerrichting toevoegen aan de opleiding, na advies van de VLUHR en opname in de lijst van de graduaatsopleidingen. Bij een latere aanvraag voor accreditatie wordt deze nieuwe afstudeerrichting mee opgenomen in het aanvraagdossier.

3.1.6. Andere opleidingen van niveau 5

De bestaande HBO5-opleidingen van minder dan 900 lestijden en de bestaande HBO5-opleidingen waarvoor geen verwante beroeps- en dus onderwijskwalificatie wordt ontwikkeld, worden afgebouwd. Bepaalde (onderdelen van) opleidingen zullen evenwel maatschappelijk relevant blijven. Hogescholen krijgen de mogelijkheid om deze opleidingen in hun geheel of bepaalde modules ervan in te richten, bijvoorbeeld onder de vorm van nascholing of postgraduataten. Deze zullen echter niet worden opgenomen in het financieringsmechanisme.

3.1.7. Andere aanbieders van graduaatsopleidingen

Naast de ambtshalve geregistreerde instellingen kunnen andere instellingen die in Vlaanderen hoger onderwijs aanbieden, zich laten registreren door de Vlaamse Regering en zo het recht verkrijgen om de graad van bachelor en master uit te reiken. Hiervoor moet ten minste een opleiding van deze instelling de 'toets nieuwe opleidingen' door de NVAO met positief gevolg zijn ondergaan. Deze mogelijkheid wordt uitgebreid naar de graduaatsopleidingen.

3.1.8. Kwaliteitszorg

Na de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen, wordt het kwaliteitszorgsysteem van de andere hogeronderwijsopleidingen overgenomen. Het kader voor de TNO en de accreditatie en de te volgen procedure zal waar mogelijk identiek zijn.

Een belangrijk verschil is de geldigheidsduur van de erkenning als nieuwe opleiding. Voor de bacheloropleidingen geldt dat deze geldig is "tot en met het einde van het tweede academiejaar volgend op het einde van het academiejaar waarin voor de eerste maal de voor de nieuwe opleiding bepaalde studieomvang geheel doorlopen werd" (dus studieomvang + 2 jaar). Dit principe kan niet uitgebreid worden naar de graduaatsopleidingen, aangezien deze maar een omvang van 90 of 120 studiepunten hebben en het programma vaak wordt gespreid over een langere periode.

Alle HBO5-opleidingen zullen binnen een beperkt tijdsbestek worden omgevormd, en indien de huidige geldigheidsduur van de erkenning van de nieuwe opleiding (namelijk 4 jaar) blijft behouden, betekent dit dat alle opleidingen ook op ongeveer hetzelfde ogenblik zullen moeten worden geaccrediteerd.

Om deze problemen te ondervangen, zal het mogelijk worden om de opleidingen geclusterd te laten accrediteren en wordt de termijn van de geldigheidsduur van de TNO gespreid:

- een positief besluit over de aanvraag van een opleiding van het hoger beroepsonderwijs vervalt op het einde van het vijfde jaar dat volgt op de dag van de start van de opleiding in kwestie

en

- een positief besluit over de aanvraag van een opleiding van het hoger beroepsonderwijs vervalt automatisch als het instellingsbestuur de opleiding niet start in het derde academiejaar dat volgt op de bekendmaking aan het instellingsbestuur.

De NVAO kan de geldigheidsduur van een positief besluit over de aanvraag van een opleiding maximaal met 1 jaar verlengen ter vrijwaring van de gelijktijdige en geclusterde organisatie van externe beoordelingen, maar ten laatste 8 jaar na een positief besluit over de aanvraag van een opleiding moet de NVAO de accreditatie verleend hebben over de opleiding.

HBO5-opleidingen die worden geactualiseerd ondergaan in een eerste fase geen kwaliteitstoezicht door de NVAO. Dit gebeurt pas bij een omvorming, wanneer er een aanvraag 'toets nieuwe opleiding' moet worden ingediend. Om te vermijden dat er een te lange termijn zou ontstaan zonder kwaliteitstoezicht, wordt voorzien dat indien er in 2024 voor bepaalde graduaatsopleidingen nog geen verwante beroepskwalificatie zou zijn erkend, deze opleidingen toch een 'toets nieuwe opleiding' moeten aanvragen bij de NVAO. Indien een hogeschool geen aanvraag indient, verliest ze de onderwijsbevoegdheid voor deze opleiding.

3.1.9. Samenwerkingsakkoorden en gezamenlijke diplomering

Net zoals voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs zullen hogescholen in de toekomst voor de graduaatsopleidingen samenwerkingsakkoorden met andere instellingen (uit Vlaanderen, uit de andere gemeenschappen van België en uit het buitenland) kunnen afsluiten en gezamenlijke diploma's uitreiken.

3.1.10. Rechtspositie van de student

Een volledige inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen heeft ook gevolgen voor de rechtspositie van de studenten, graduaatsstudenten zullen in de toekomst op dezelfde manier worden behandeld als de huidige bachelor- en masterstudenten. Dit heeft impact op volgende domeinen:

- de rechtsbescherming bij studievoortgangsbeslissingen: ook graduaatsstudenten zullen zich, na uitputting van een interne beroepsprocedure, kunnen wenden tot de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen;
- studentenvoorzieningen zullen ook worden aangeboden voor graduaatsstudenten, aangepast aan hun noden. Hiervoor zal elke hogeschool, per vestiging moeten onderzoeken of het huidige aanbod voldoet aan de verwachtingen van deze nieuwe doelgroep;
- de procedure voor het aanvragen van redelijke aanpassingen door studenten met functiebeperkingen;
- de interne beroepsprocedure;
- de klachtenprocedure;
- studievoortgang op basis van EVC en EVK, via dezelfde procedure als deze voor de bacheloropleidingen. Dit betekent dat voor EVC het bekwaamheidsonderzoek en het bewijs van bekwaamheid worden aangevraagd bij en toegekend door een validerende instantie in de schoot van (een) associatie(s), die hierin al enorme expertise hebben opgebouwd. De maximumbijdrage voor dit bekwaamheidsonderzoek varieert per niveau van het hoger onderwijs. Voor het niveau van gegradueerde wordt het vastgelegd op 335 euro, wat overeenkomt met de andere niveaus en rekening houdend met de gemiddelde omvang van de verschillende opleidingen in het hoger onderwijs;
- maatregelen van studievoortgangsbewaking kunnen door de hogescholen worden genomen wanneer studenten niet genoeg studiepunten verwerven voor opleidingsonderdelen waarvoor ze zich inschreven.

3.1.11. Taalregeling

Voor de initiële bachelor- en masteropleidingen bestaat de mogelijkheid om een opleiding in een andere onderwijstaal dan het Nederlands aan te bieden, mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden. Gezien de specificiteit van de opleidingen en de te bereiken doelgroep, wordt deze mogelijkheid niet voorzien voor graduaatsopleidingen. Maar bepaalde opleidingsonderdelen kunnen wel in een andere taal worden aangeboden, onder dezelfde voorwaarden die gelden voor de professionele bacheloropleidingen.

3.1.12. Overgangsmatregelen

Wanneer nieuwe graduaatsopleidingen worden aangeboden, moet het mogelijk zijn voor studenten die gestart zijn in het oude curriculum om dit oude curriculum af te werken en hun diploma te behalen.

Om dit zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, zal de hogeschool deze studenten een aangepast traject voorstellen, met opleidingsonderdelen van de nieuwe opleiding. Er wordt door de hogeschool een concordantietabel tussen de nieuwe en de oude opleiding gemaakt en de nieuwe opleiding wordt de norm voor de studenten die minder dan 1/3 van de opleiding hebben afgewerkt aan het cvo. De hogeschool zorgt ervoor dat dit niet leidt tot uitbreiding van de studieomvang. Hiervoor moet het tweede jaar van een nieuwe opleiding ook onmiddellijk voorzien worden aan de hogeschool, om de studenten die van het cvo komen toch hun 2de jaar te laten volgen. (In academiejaar 2019-2020 wordt dus het oude 2de jaar aangeboden, in 2020-2021 het oude 3de jaar).

Maar de mogelijkheid blijft bestaan voor de hogeschool om nog gedurende een overgangperiode het oude diploma af te leveren, met de studieomvang ook uitgedrukt in lestijden. Hiervoor worden de oude opleidingen gedurende 2 jaar op de lijsten met onderwijsbevoegdheden opgenomen, als uitdovend. De oude modules worden opgenomen in DHO als opleidingsonderdelen, studenten die deze modules reeds verworven hebben aan het cvo worden hierin geregistreerd en ze krijgen EVK voor deze OPO. De studenten schrijven zich in met een diplomacontract, ze werken het oude programma af, binnen een bepaalde periode, en ze krijgen het oude diploma.

In de nieuwe opleiding wordt het mogelijk om onderdelen van de oude opleiding op te nemen en een student kan, indien deze wil, overschakelen naar een nieuw diploma via vrijstellingen.

3.1.13. *Financiering*

3.1.13.1. Inleiding

De financiering van de HBO5-opleidingen die georganiseerd worden binnen de cvo verloopt momenteel volgens het systeem van het volwassenenonderwijs. Met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de versterking van het hoger beroepsonderwijs in Vlaanderen werd er voor geopteerd om in een eerste fase het vigerende systeem van het volwassenenonderwijs te behouden. De memorie van toelichting bij dit decreet stelde dat er in een tweede fase een nieuw financieringssysteem voor alle HBO5-opleidingen moest uitgewerkt worden gebaseerd op studiepunten.

Bij de integratie van de HBO5-opleidingen in de hogescholen is het aangewezen dat de financiering voor deze opleidingen opgenomen wordt in het financieringsmechanisme hoger onderwijs en dat de financieringsberekeningen voor deze opleidingen zo nauw mogelijk aansluiten bij deze van de andere opleidingen, in het bijzonder van de professionele bacheloropleidingen. Reeds bij de totstandkoming van het decreet betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs in 2009 werd gekozen voor deze optie.

De keuze voor het financieringsmechanisme hoger onderwijs voor de graduaatsopleidingen biedt een aantal voordelen:

- de hogescholen werken met één financieringssysteem voor het volledige opleidingsaanbod (professionele bacheloropleidingen, kunstopleidingen en graduaatsopleidingen na de overheveling). Dit creëert duidelijkheid en beperkt de administratieve lasten voor de instellingen;
- het financieringsmechanisme hoger onderwijs biedt voldoende mogelijkheden om om te gaan met de verschillende beoogde doelgroepen van de graduaatsopleidingen (generatiestudenten, zij-instromers, werkstudenten,...). In dit systeem worden zowel voltijdse diplomastudenten gefinancierd als studenten die een beperkt aantal studiepunten opnemen. Voor bepaalde

doelgroepen ontvangen de hogescholen door middel van financieringsboni een hogere financiering (beursstudenten, werkstudenten, studenten met een functiebeperking);

- het financieringsmechanisme kan de flexibiliteit die het hoger beroepsonderwijs beoogt, ondersteunen. Aangezien er gewerkt wordt met opgenomen en verworven studiepunten kunnen zowel de klassikale onderwijsvormen als andere onderwijsvormen zoals afstandsonderwijs, gefinancierd worden;
- met het mee in rekening brengen van de doorstroombonus in de financieringsberekeningen bij de bachelor- en de masteropleidingen, beoogt de decreetgever het verwerven van een diploma te stimuleren. Dit is zeker ook van belang voor de graduaatsopleidingen, in het bijzonder voor de nieuwe doelgroep van generatiestudenten;
- het systeem voorziet, weliswaar gecontroleerd, in een groeimechanisme. Het budget varieert in functie van de evolutie van het aantal opgenomen studiepunten (het klikmechanisme);
- er wordt voor de graduaatsopleidingen afgestapt van het voor +18-jarigen onaangepaste systeem van participatie aan de lessen als belangrijkste subsidiëeringsfactor. De belangrijkste bouwstenen van het hogeronderwijssysteem zijn de studiepunten, zowel de opgenomen als de verworven studiepunten.

Voor de toekomstige financiering van de graduaatsopleidingen aan de hogescholen wordt dan ook het huidige financieringsmodel voor de bachelors en masters als basis genomen. Bij de uitwerking van het systeem wordt wel met de volgende elementen rekening gehouden:

- Aangezien het huidige financieringsmechanisme voor de HBO5-opleidingen aan de cvo sterk afwijkt van het financieringsmechanisme hoger onderwijs, wordt er voorzien in een overgangperiode om de overstap van het bestaande systeem naar het nieuwe te maken. Zonder overgangperiode zou er een breuklijn ontstaan in de financiering en krijgt men een verschuiving van middelen tussen instellingen. Daarenboven is er op het moment van de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen geen historiek op basis van studiepunten waarop de financieringsberekeningen zouden moeten gebaseerd zijn. Deze kan pas opgebouwd worden vanaf het academiejaar 2019-2020;
- In deze overgangperiode wordt er gestreefd naar een juiste retour waarbij de hogescholen ten minste het bedrag ontvangen dat conform de regelgeving volwassenenonderwijs gegenereerd wordt op basis van leraarsuren, lesuren cursist en punten in de cvo's waarvan ze de opleidingen overnemen;
- Binnen het financieringsmodel hoger onderwijs wordt er een apart variabel onderwijsdeel gecreëerd voor de graduaatsopleidingen, namelijk VOWhbo5. Voor de hogescholen betekent dit dat ze na de integratie van de HBO5-opleidingen drie variabele onderwijsdelen zullen hebben: het variabel onderwijsdeel voor de professionele bachelors VOWprof, het variabel onderwijsdeel voor de kunstopleidingen VOWhko indien van toepassing en het variabel onderwijsdeel voor de graduaatsopleidingen VOWhbo5;
- De middelen die een hogeschool ontvangt vanuit het variabel onderwijsdeel VOWhbo5 maken deel uit van het totale budget werkingsmiddelen en zijn geen gekleurde middelen.

3.1.13.2. De basis voor de werkingsuitkeringen voor de graduaatsopleidingen aan de hogescholen

De HBO5-opleidingen worden met ingang van het academiejaar 2019-2020 overgedragen van de cvo naar de hogescholen. Dit betekent dat de hogescholen vanaf dat moment een budget moeten hebben om deze opleidingen te organiseren. Het budget dat zal overgedragen worden van de cvo naar de

hogescholen is gebaseerd op de middelen gegenereerd op basis van de bepalingen uit het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. De artikelen die hierop betrekking hebben zijn de volgende:

- Artikel 98: de berekening van de leraarsuren (voor de ambten van docenten);
- Artikel 99: de vaststelling van de cursisten die in aanmerking komen voor financiering;
- Artikel 105: de puntenenvelopes voor de oprichting van betrekkingen in de ambten van het bestuurs- en ondersteunend personeel;
- Artikel 107: beperking groei leraarsuren en puntenenveloppe en voorziene groei HBO5-middelen.

De personeelsleden van de cvo krijgen een terugbetaling van de kosten voor woon-werkverkeer. Het gaat hierbij om middelen waar zowel lesgevers als administratief personeel uit hoofdstructuur 417 recht op hebben. Deze middelen worden meegenomen in het bedrag dat naar de hogescholen komt.

Andere middelen

Vanaf het begrotingsjaar 2016 ontvangen de hogescholen voor de taken in verband met het samenwerkingsverband voor HBO5-opleidingen een werkingstoelage van 1.500.000 euro. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2017 geïndexeerd (artikel III.55 van de Codex Hoger Onderwijs).

3.1.13.3. De overgangperiode

Alle HBO5-opleidingen worden op hetzelfde ogenblik overgeheveld naar de hogescholen, namelijk op 1 september 2019 (bij de start van het academiejaar 2019-2020). Dit betekent dat in het begrotingsjaar 2019 een deel van het HBO5-budget moet overgeheveld worden naar de hogescholen (voor de maanden september tot december). In het begrotingsjaar 2020 moet het gehele budget bij de hogescholen terecht komen.

Tijdschema:

- Stap 1: begroting 2019
 - Opmaak begroting 2019: tegen de zomer 2018;
 - Laatste beschikbare gegevens op dat ogenblik: de gegevens van de referentieperiode 1 april 2017 - 31 maart 2018 (het aantal LUC's voor deze periode vormt de basis voor het toekennen van de leraarsuren en punten voor het schooljaar 2018-2019);
 - Basis voor het bepalen van het bedrag dat in de begroting 2019 overgeheveld wordt (1/3e van het totale bedrag, voor de maanden september - december 2019) van de cvo naar de hogescholen: de gegenereerde middelen voor het schooljaar 2018-2019 op basis van lesuren cursist van de referentieperiode 1 april 2017 - 31 maart 2018;
 - Systeem overheveling: iedere hogeschool ontvangt het bedrag dat zou gegenereerd worden in de cvo voor de HBO5-opleidingen die de desbetreffende hogeschool overneemt;
 - Aangezien bij de goedkeuring van het voorliggend decreet er nog geen bedragen zullen gekend zijn voor het begrotingsjaar 2019, wordt er een algemene bepaling opgenomen in dit decreet;
 - Met het programmadecreet 2019 wordt het totale overgehevelde bedrag vastgelegd in de Codex Hoger Onderwijs, evenals het bedrag dat iedere hogeschool afzonderlijk ontvangt.
- Stap 2: begroting 2020
 - De hogescholen ontvangen de bedragen die vastgelegd zijn in de Codex Hoger Onderwijs (geïndexeerd) (zie stap 1);

- Er wordt voorzien in een evolutie van de middelen zodat deze ook na inbedding in de hogescholen in verhouding blijven met de instroom in de graduaatsopleidingen. Daartoe wordt de evolutie van het aantal cursisten in het schooljaar 2018-2019 ten opzichte van het schooljaar 2017-2018 mee in rekening gebracht.
- Stap 3: begroting 2021
 - De hogescholen ontvangen de bedragen die ze in 2020 ontvangen hebben (geïndexeerd) (zie stap 1 en 2);
 - Er wordt voorzien in een evolutie van de middelen zodat deze ook na inbedding in de hogescholen in verhouding blijven met de instroom in de graduaatsopleidingen. Daartoe wordt de evolutie van het aantal studenten in het academiejaar 2019-2020 ten opzichte van het schooljaar 2018-2019 mee in rekening gebracht.
- Stap 4: begroting 2022 en volgende:
 - Met ingang van het academiejaar 2019-2020 wordt er ook bij de graduaatsopleidingen gewerkt met studiepunten, en kunnen op basis van opgenomen en verworven studiepunten en de doorstroombonus ook financieringspunten berekend worden. Hierbij kan op dat ogenblik ook rekening gehouden worden met de puntengewichten voor de studiegebieden en met de boni voor beursstudenten, werkstudenten en studenten met een functiebeperking;
 - De eerste gegevens zijn deze van het academiejaar 2019-2020, die kunnen meegenomen worden voor de berekeningen voor de verdeling van de middelen voor het begrotingsjaar 2022. Aangezien er geen historiek van gegevens op basis van studiepunten is, wordt het volgende mechanisme voorgesteld:

Begrotingsjaar 2021	De hogescholen ontvangen de bedragen vastgelegd overeenkomstig stap 3
Begrotingsjaar 2022	Het bedrag 2021 van iedere hogeschool wordt geïndexeerd en aangepast aan de evolutie van de cursisten/studenten (de evolutie van het aantal studenten in het academiejaar 2020-2021 ten opzichte van het academiejaar 2019-2020). Het aldus bekomen bedrag wordt met 1/3 ^{de} verminderd
	Het vrijgekomen bedrag komt in VOWhbo5
	VOWhbo5 wordt verdeeld op basis van de financieringspunten gebaseerd op de gegevens van het academiejaar 2019-2020
Begrotingsjaar 2023	Het bedrag 2021 van iedere hogeschool, geïndexeerd en aangepast aan de evolutie van de studenten op basis van de groei in de voorgaande jaren en monitoring door de Vlaamse Regering wordt met 2/3 ^{de} verminderd
	Het vrijgekomen bedrag wordt toegevoegd aan VOWhbo5
	VOWhbo5 wordt verdeeld op basis van de financieringspunten gebaseerd op het gemiddelde van de gegevens van de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021
Begrotingsjaar 2024	Het bedrag 2021 van iedere hogeschool, geïndexeerd en aangepast aan de evolutie van de studenten op basis van de groei in de voorgaande jaren en monitoring door de Vlaamse Regering

	wordt volledig afgebouwd
	Het vrijgekomen bedrag wordt toegevoegd aan VOWhbo5
	VOWhbo5 wordt verdeeld op basis van de financieringspunten gebaseerd op het gemiddelde van de gegevens van de academiejaren 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022
Begrotingsjaar 2025 en volgende (t)	VOWhbo5 wordt verdeeld op basis van de financieringspunten gebaseerd op het gemiddelde van de gegevens van de academiejaren t-5/t-4 tot en met t-3/t-2

Aangezien er verwacht wordt dat het aantal studenten in de nieuwe graduaatsopleidingen snel zal toenemen, wordt in de begrotingsjaren 2020 tot en met 2022 de toename van het aantal studenten cumulatief meegenomen in de berekening van de bedragen voor de hogescholen. Voor de begrotingsjaren 2023 en 2024 monitort de Vlaamse Regering budgettaire effecten van de open-end financiering van de graduaatsopleidingen tweemaal per jaar in functie van begrotingsopmaak en begrotingscontrole. Op basis van deze monitoring kan de regering ingrijpen in het groeimechanisme om deze effecten onder controle te houden en eventueel beslissen om over te stappen op een budgetbeheersbaar financieringssysteem, zoals bijvoorbeeld een kliksysteem. Vanaf het begrotingsjaar 2025 treedt ook voor de graduaatsopleidingen het klikmechanisme in werking, zoals voor de andere opleidingen in het hoger onderwijs.

3.1.13.4. Het nieuwe financieringsmechanisme graduaatsopleidingen aan de hogescholen

a) Naar een enveloppefinanciering

Het hoger onderwijs kent een systeem van enveloppefinanciering, waarbij iedere hogeronderwijsinstelling een werkingsuitkering (= enveloppe) krijgt waarmee zowel (een deel van) de personeelskosten als de werkingskosten gefinancierd worden. De instellingen hebben de autonomie om deze enveloppe zelf te besteden in het kader van hun decretale opdracht (uitgaven voor onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening), dit via hun intern allocatiemodel. Om na de overheveling de hogescholen dezelfde autonomie, flexibiliteit en verantwoordelijkheid te geven voor de graduaatsopleidingen als voor de professionele bacheloropleidingen en de kunstopleidingen, wordt het voorziene budget voor de graduaatsopleidingen toegevoegd aan de enveloppe voor de hogescholen en vallen de graduaatsopleidingen voor financiering ook onder het systeem van enveloppefinanciering.

Sinds de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten bestaat de enveloppe voor de hogescholen uit twee onderwijsdelen en twee variabele onderwijsdelen: een sokkel en een variabel onderwijsdeel voor de kunstopleidingen en een sokkel en een variabel onderwijsdeel voor de professionele bacheloropleidingen.

Er wordt geopteerd om de graduaatsmiddelen in eerste instantie niet toe te voegen aan de sokkel en het variabel onderwijsdeel voor de professionele opleidingen (VOWprof), maar om een apart variabel onderwijsdeel te creëren (VOWhbo5). De achterliggende redenen voor deze keuze zijn de volgende:

- het toevoegen van de graduaatsmiddelen aan het variabel onderwijsdeel voor de professionele bachelors VOWprof zou leiden tot verschuivingen van middelen tussen de instellingen. Het is daarbij geen garantie dat alle

graduaatsmiddelen terechtkomen bij die instellingen die graduaatsopleidingen aanbieden;

- op dit ogenblik is er weinig zicht op de toekomstige evolutie van het aantal graduaatsstudenten, op mogelijke profielveranderingen van deze studenten (al dan niet een verschuiving van zij-instromers naar generatiestudenten, studenten nemen al dan niet meer studiepunten op, al dan niet meer dagstudenten dan avond- en weekendcursisten, ...);
- het huidige profiel van de HBO5-cursisten is sterk verschillend van dat van de studenten in de professionele opleidingen;
- een aparte enveloppe voor de graduaatsopleidingen maakt het mogelijk om sneller in te spelen op evoluties in studentenaantallen.

Er komt geen aparte onderwijssoevereiniteit voor de graduaatsopleidingen. Het beschikbare bedrag voor deze opleidingen is te beperkt om hiervan een stuk af te zonderen voor een soekkel. De graduaatsstudenten worden ook niet meegenomen in de soekkelberekeningen voor de professionele bachelors of kunstopleidingen. Dit zou leiden tot verschuivingen van soekkelmiddelen tussen de instellingen.

De variabele onderwijsdelen VOWprof en VOWhbo5 blijven in eerste instantie naast elkaar bestaan. Op langere termijn, nadat het hoger beroepsonderwijs verder vorm gekregen heeft en uitgerold is, kan er gekeken worden of de beide variabele onderwijsdelen niet kunnen samengebracht worden.

b) De financierbare graduaatsstudenten

Artikel 99 van het decreet volwassenenonderwijs legt de voorwaarden vast waaraan cursisten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de berekening van het aantal lesuren cursist. De cursisten moeten:

1. het inschrijvingsgeld betaald hebben, als zij daartoe verplicht zijn;
2. ingeschreven zijn vóór een derde van het minimumaantal lestijden van een module voorbij is, dat volgens het opleidingsprofiel georganiseerd moet worden;
3. regelmatig aan het geheel van de vorming geparticipeerd hebben vanaf het moment van inschrijving tot het moment dat één derde van het minimum aantal lestijden van de module voorbij is (bij gecombineerd onderwijs moeten de cursisten aantoonbaar participeren aan de opleiding).

In het hoger onderwijs hebben de financieringsvoorwaarden betrekking op (artikel III.3 van de Codex Hoger Onderwijs):

1. De inschrijving:
Studenten onder diploma- en creditcontract zijn financierbaar, onder meer in:
 - een of meer opleidingen in het hoger beroepsonderwijs;
 - een of meer opleidingsonderdelen die behoren tot 1 of meer opleidingen in het hoger beroepsonderwijs;
2. De nationaliteit;
3. Het leerkrediet.

Vanaf het academiejaar 2019-2020 worden de graduaatsstudenten volwaardige studenten hoger onderwijs. Er wordt dan ook afgestapt van de financieringsvoorwaarden vastgelegd voor het volwassenenonderwijs. De financieringsvoorwaarden voor het hoger onderwijs inzake inschrijving en nationaliteit worden ook van kracht op de graduaatsopleidingen.

Voor de graduaatsstudenten wordt het leerkrediet niet ingevoerd als financieringsvoorwaarde. Het blijft enkel van toepassing voor initiële bachelor- en masteropleidingen.

c) Het financieringsmechanisme - berekening van de hoogte van het variabel onderwijsdeel voor een hogeschool

De hoogte van het variabel onderwijsdeel voor een hogeschool wordt berekend op basis van het aantal financieringspunten. Deze financieringspunten zijn de maatstaf voor het financieringsvolume, uitgedrukt in een aantal punten en berekend op basis van het aantal opgenomen studiepunten, het aantal verworven studiepunten en het aantal diploma's, en rekening houdend met het puntengewicht van het studiegebied en de financieringsboni. De financieringsboni zijn de extra puntengewichten voor beursstudenten, studenten met een functiebeperking en werkstudenten. Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt voor de graduaatsopleidingen geleidelijk hetzelfde systeem ingevoerd. Op een aantal punten wijkt het verdelingsmechanisme voor VOWhbo5 enigszins af van dat van de andere variabele onderwijsdelen. Hier wordt verder op ingegaan bij de artikelsgewijze bespreking.

3.1.14. *Personeel*

3.1.14.1. Inleiding

De inbedding van de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs in de hogescholen heeft ook consequenties op personeelsvlak. De personeelsleden van de centra voor volwassenenonderwijs vallen onder de rechtspositieregeling die opgenomen is in de decreten rechtspositie van 27 maart 1991³. Voor de personeelsleden van de hogescholen geldt een eigen rechtspositieregeling die opgenomen is in deel 5, titel 2, van de Codex Hoger Onderwijs⁴. De verschillen tussen de rechtspositieregelingen variëren al naargelang van de instelling (cvo of hogeschool) en de personeelscategorie (onderwijzend personeel of administratief en technisch personeel).

Om de inbedding van de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs in de hogescholen te doen slagen, is het belangrijk dat ook de personeelsleden die aan deze opleidingen verbonden zijn zo veel mogelijk mee overgaan naar de hogescholen. Op die manier wordt enerzijds de continuïteit en de kwaliteit van een opleiding verder verzekerd en wordt anderzijds het risico op een sociaal passief voor de cvo door de achterblijvende personeelsleden verkleind. Bovendien moet er bij het uitwerken van een regeling een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds de implementatielasten voor de ontvangende hogeschool en anderzijds de verwachtingen van de personeelsleden die vanuit een cvo overkomen.

Bij het uitwerken van een regeling voor de overgang van personeelsleden van een cvo naar een hogeschool, zijn er een aantal belangrijke principes die moeten uitgeklaard worden:

a) Ambtshalve overgang versus vrijwillige overgang

³ Decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs

Decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2013 tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs

Het lijkt logisch dat de personeelsleden die aan een cvo aan een HBO5-opleiding verbonden zijn na de inbedding van deze opleidingen in een hogeschool ambtshalve naar de hogeschool overgaan. Dat is maar mogelijk voor die personeelsleden waarvan de opdracht eenduidig kan toegewezen worden aan een HBO5-opleiding. Dit is alleen maar het geval voor het onderwijzend personeel van een cvo. Voor het bestuurs- en ondersteunend personeel is het onmogelijk om de opdracht eenduidig aan een HBO5-opleiding toe te wijzen aangezien ze ook taken verrichten voor andere opleidingen in dezelfde centra.

b) Personeelsstatuut van de nieuwe werkgever versus behoud bestaande statuut

Er zijn in het verleden nog hervormingen in het onderwijs doorgevoerd die gepaard gingen met een overdracht van personeel. Bij de integratie van de academische hogeschoolopleidingen naar een universiteit werd – vooral omwille van het behoud van de pensioenrechten – een integratiekader opgericht zodat de overgedragen personeelsleden hun 'oude' personeelsstatuut kunnen behouden. Bij de afsplitsing van de opleidingen van het hoger onderwijs van het korte type van de secundaire scholen in 1994, kwamen de personeelsleden bij de start van de nieuwe hogescholen meteen onder de rechtspositie van de hogescholen terecht. Datzelfde principe wordt ook toegepast bij de accreditatie van HBO5-opleidingen tot een professionele bachelor. Het voordeel van dit principe is dat de overnemende hogeronderwijsinstelling maar met een enkele rechtspositieregeling moet rekening houden, wat zowel op het vlak van personeelsbeleid als van administratieve lasten eenvoudiger is.

3.1.14.2. Nieuwe regeling

a) Overgang onderwijzend personeel (lectoren) HBO5 naar de hogescholen

De volgende personeelsleden gaan automatisch over naar de hogescholen:

- a) de vastbenoemde personeelsleden;
- b) de personeelsleden met een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) in een vacante betrekking.

De automatische overgang geldt voor alle lectoren met een onderliggend ambt in het HBO5, ook als ze hun feitelijke opdracht op een ander niveau uitoefenen. Personeelsleden kunnen een overgang in principe niet weigeren, behalve wanneer ze overgaan van een pluralistische naar een confessionele instelling of omgekeerd.

De volgende personeelsleden gaan niet automatisch over naar de hogescholen:

- a) personeelsleden in een TBS voorafgaand aan een pensioen;
- b) personeelsleden met een TADD in een niet-vacante betrekking;
- c) personeelsleden met een aanstelling van bepaalde duur (vervangers);
- d) personeelsleden in een TBS wegens ontstentenis van betrekking (TBSOB).

De hogescholen hebben wel de mogelijkheid om deze personeelsleden zonder openbare vacature over te nemen.

De personeelsleden die automatisch overgaan naar een hogeschool doen dit voor de omvang van hun opdracht in het HBO5 aan het cvo. De vastbenoemde personeelsleden behouden na de overgang hun benoeming. De TADD-leden in een vacante betrekking krijgen na de overgang een aanstelling van onbepaalde duur.

Alle personeelsleden die overgaan krijgen een betrekking in een ambt binnen de personeelsformatie van de hogeschool, rekening houdend met de minimale bekwaamheidsbewijzen op grond van het Besluit van de Vlaamse Regering van

14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs. Ze behouden bij de overgang ten minste het salaris dat zij aan het cvo genoten. Alle personeelsleden die overgaan vallen onder het personeelsstatuut van de hogescholen, met inachtnaam van de volgende overgangsbepalingen:

- a) de aan het cvo opgebouwde dienstanciënniteit in het HBO5 wordt voor tijdelijke personeelsleden meegenomen voor het bepalen van de minimale dienstanciënniteit die aan een hogeschool vereist is om vastbenoemd te kunnen worden;
- b) personeelsleden die voor de overgang aan een cvo of een hogeschool voor een voltijdse opdracht benoemd waren en die daarnaast een nevenactiviteit uitoefenden aan de hogeschool of het cvo kunnen na de overgang voor de omvang van hun gecombineerde opdrachten aan de hogeschool werken;
- c) wanneer de hogeschool zelf een einde maakt aan de aanstelling van een personeelslid dat automatisch naar de hogeschool overgegaan is, moet ze bij het vaststellen van de opzeggingstermijn rekening houden met de aan het cvo opgebouwde dienstanciënniteit.

b) Overgang bestuurs- en ondersteunend personeel HBO5 naar de hogescholen

Voor deze personeelsleden geldt er geen automatische overgang naar een hogeschool, ook niet wanneer het cvo alleen maar HBO5 aanbiedt.

Het is de bedoeling dat de personeelsbehoefte van de hogeschool zo veel mogelijk via een vrijwillige overgang van personeelsleden ingevuld wordt. Hiervoor is geen openbare vacature nodig. Vooral naar werktijden en verlofregeling toe zijn er grote verschillen tussen het personeelsstatuut van het bestuurs- en ondersteunend personeel aan de cvo en het administratief en technisch personeel aan de hogescholen. De personeelsleden komen na de overgang niettemin meteen onder het personeelsstatuut van de hogeschool terecht. De hogescholen hebben binnen het regelgevend kader voldoende autonomie om binnen hun personeelsbeleid aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden uit te werken.

Er wordt voor hogescholen ook de mogelijkheid gecreëerd om personeelsleden die na de uitbouw van HBO5 in het hoger onderwijs aan het cvo in TBSOB terechtgekomen zijn, aan hun instelling weder tewerk te stellen. In dit geval gelden de algemene regels voor reffectatie en wedertewerkstelling, wat betekent dat de weder tewerkgestelde personeelsleden personeelslid van het cvo blijven, maar wel onder de rechtspositieregeling van de hogeschool terechtkomen.

3.2. De lerarenopleidingen

3.2.1. De probleemstelling

Onderzoek heeft aangetoond dat de invloed van de leraar op de onderwijsprestaties van leerlingen groot is, met een blijvende impact op het verdere leven van die leerlingen. Vlaanderen heeft dan ook excellent onderwijs nodig en omgekeerd heeft excellent onderwijs excellente leraren nodig. Daarom is het een zorgwekkende vaststelling dat het beroep van leraar onder druk staat. Het gemiddelde onderwijsniveau van de beroepsbevolking is de afgelopen decennia gestaag toegenomen. Elke nieuwe generatie instromende leraren telt globaal gezien minder masters. Onder meer hierdoor is de relatieve positie van het lerarenberoep op de maatschappelijke ladder gedaald, wat uiteindelijk de status van het beroep aantast. De onderwijsvisitaties van de lerarenopleiding en

de beleidsevaluatie van de lerarenopleidingen legden verschillende pijnpunten van de initiële lerarenopleidingen bloot.

De beleidsevaluatie van de lerarenopleidingen bracht verschillende problemen en uitdagingen aan het licht. Deze evaluatie werd uitgevoerd door een onafhankelijke commissie onder leiding van prof. dr. Gert Biesta. De commissie heeft haar conclusies gebaseerd op het EVALO-onderzoek, literatuurstudie, een eigen bevraging bij de lerarenopleidingen en gesprekken met lerarenopleidingen en stakeholders.

De twee voornaamste beleidsaanbevelingen van de commissie Biesta gaan over de aanvangsbegeleiding en de (on)gelijkwaardigheid van de verschillende trajecten van de specifieke lerarenopleidingen. Waar de aanvangsbegeleiding een onderdeel is van het loopbaandebat, is de (on)gelijkwaardigheid van de verschillende trajecten van de specifieke lerarenopleidingen (SLO) een belangrijke maatschappelijk probleem waarvoor decretaal een oplossing gezocht dient te worden.

De idee van het decreet van 15 december 2006 dat de SLO gelijkwaardig is in alle instellingen die ze aanbiedt, is volgens de commissie niet omgezet in de praktijk. Tussen de verschillende aanbieders van de specifieke lerarenopleiding en voornamelijk tussen hogescholen en universiteiten enerzijds en de cvo's anderzijds, zijn er veel verschillen vastgesteld. Zo hebben de opleidingen een ander financieringsmechanisme, hebben de studenten/cursisten andere rechten, is er een verschillende aandacht voor vakdidactiek en is het aantal uren stage dat de studenten moeten lopen heel verschillend.

Naast de problematiek van de (on)gelijkwaardigheid telt het Vlaamse landschap veel lerarenopleidingen, wat voor een goede regionale spreiding en bereikbaarheid zorgt, maar ook voor een versnippering van mensen en middelen. Volgens de commissie is er nood aan een betere en intensievere samenwerking tussen de verschillende opleidingen. De commissie raadt aan te onderzoeken of er een minimale schaalgrootte en een minimale inhoud noodzakelijk zijn om een lerarenopleiding kwaliteitsvol te kunnen aanbieden.

Daarnaast formuleerde de commissie ook aanbevelingen over de instroom in de lerarenopleidingen, de basiscompetenties, de onderwijsvakken in de opleiding voor het secundair onderwijs (SO), de stage en de lerarenopleiders.

De verschillende visitatierapporten over de lerarenopleidingen bevestigden de hierboven beschreven aspecten van de (on) gelijkwaardigheid en het landschap. Daarnaast vermeldden zij ook elementen als: nood aan meer professionalisering van lerarenopleiders, nood aan meer aandacht voor onderzoekscompetenties, taalvaardigheid en diversiteit in de lerarenopleidingen.

In oktober 2015 heeft de minister een task force opgericht die zich diende te buigen over de toekomst van de lerarenopleidingen in Vlaanderen.

3.2.2. De huidige structuur van de lerarenopleidingen

Het decreet van 15 december 2006 betreffende de lerarenopleidingen in Vlaanderen heeft de basis gelegd voor de huidige structuur en organisatie van de lerarenopleidingen. Sinds 1 september 2007 zijn er twee soorten lerarenopleidingen: een geïntegreerde lerarenopleiding (GLO), waarbij gedurende de gehele opleiding een integratie van vakinhoudelijke en pedagogisch didactische onderdelen wordt nagestreefd, en een specifieke lerarenopleiding (SLO) na een vakinhoudelijke basisopleiding of een beroepservaring. De geïntegreerde lerarenopleidingen worden aangeboden door hogescholen. Deze opleidingen leiden tot de graad van bachelor in onderwijs, respectievelijk in

kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. De studieomvang van deze bacheloropleidingen bedraagt 180 studiepunten, met een praktijkcomponent van 45 studiepunten. Deze opleidingen zijn als bacheloropleidingen ingeschaald op niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De specifieke lerarenopleidingen worden aangeboden door hogescholen (School of Arts), universiteiten en centra voor volwassenenonderwijs (cvo). De hogescholen (School of Arts) bieden deze SLO aan voor de afgestudeerden in de masteropleidingen in de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst en Muziek en podiumkunsten en voor de bachelor dans. Decretaal was ook de mogelijkheid voorzien dat ook hogescholen een SLO zouden kunnen inrichten voor andere professionele bacheloropleidingen, maar dit is niet ingevuld. De universiteiten bieden de SLO aan voor afgestudeerden van hun masteropleidingen. De cvo bieden de SLO aan voor iedereen (afgestudeerden secundair onderwijs, professionele en academische bacheloropleidingen en masteropleidingen, ...). Daarnaast wordt er ook een SLO aangeboden, voor leraren Protestantse godsdienst, door de Evangelische Theologische Faculteit Heverlee.

De SLO hebben een studieomvang van 60 studiepunten. Zowel de omvang van de praktijkcomponent als van de theoretische component bedraagt 30 studiepunten. De praktijkcomponent kan worden aangereikt als een preservicetraining of als een inservicetraining (LIO-baan) of als een combinatie van beide.

Een SLO kan in drie vormen worden aangeboden:

- als een aparte opleiding voor mensen die vanuit een beroepservaring de stap naar het lerarenberoep willen zetten;
- als een aansluitende opleiding bij een vakinhoudelijke opleiding (na of gedeeltelijk samen met een professionele bachelor of master);
- als een gedeeltelijk ingebouwde opleiding als afstudeerrichting van een vakinhoudelijke opleiding.

Voor de hogescholen en universiteiten betekent dit laatste concreet dat zij een SLO voor 30 studiepunten kunnen laten indalen in een masteropleiding van 120 studiepunten. Zij kunnen ook 15 studiepunten als keuzepakket aanbieden in het opleidingsprogramma van de academische bacheloropleiding.

De SLO zijn niet ingeschaald in de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Met het decreet van 2006 werd gestreefd naar een maximale gelijkvormigheid van de verschillende lerarenopleidingen. Dit komt onder meer tot uiting in de beroepsprofielen en basiscompetenties en het gemeenschappelijk diploma van leraar. Zo kreeg al wie een opleiding tot leraar met succes afrondt, het diploma van leraar, ongeacht de aard van het opleidingsinstituut, het specifiek gevolgde traject of de wijze waarop de praktijkcomponent wordt ingevuld.

Wat het beroepsprofiel betreft, heeft de Vlaamse Regering één beroepsprofiel van leraar vastgesteld, ongeacht het onderwijsniveau. De basiscompetenties verschillen per niveau: kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs.

3.2.3. Overdracht van de specifieke lerarenopleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs naar de hogescholen en de universiteiten.

Conform de conceptnota van 25 maart 2016 wordt de specifieke lerarenopleiding aan de centra voor volwassenenonderwijs vanaf het academiejaar 2019-2020 overgedragen naar de hogescholen en de universiteiten. De lerarenopleidingen aan de hogescholen en de universiteiten moeten een antwoord blijven bieden op zowel de noden van de reguliere studenten als op deze van de zij-instromers. Dit decreet regelt enkel de overdracht van de opleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs naar de hogescholen en de universiteiten. De inhoudelijke

en structurele versterking van de opleidingen binnen het hoger onderwijs is voorwerp van regelgeving die parallel met dit decreet wordt uitgewerkt.

Het regeerakkoord en de beleidsnota gaven reeds aan dat de inhoud van de lerarenopleiding versterkt en geactualiseerd dient te worden. Om dit doel te bereiken zal de Vlaamse Regering de basiscompetenties herwerken en beheersingsniveaus bepalen voor de verschillende opleidingen tot leraar. In deze herwerking wordt ook de koppeling voorzien met de relevante descriptors van de Vlaamse Kwalificatiestructuur/Dublin descriptors. Daarnaast wordt gewerkt aan een engagementsverklaring van alle lerarenopleidingen om verder in te zetten op de versterking van de te onderwijzen vakinhoud en -didactiek, didactische vaardigheden, klasmanagement, diversiteit, grootstedelijke context en inzicht in organisatieprincipes van scholen en van goed schoolbeleid.

3.2.3.1. Overdracht van middelen

De financiering van de huidige lerarenopleidingen is afhankelijk van het soort opleiding en het soort instelling waar deze momenteel aangeboden worden:

- de professionele bacheloropleidingen (leraar kleuter-, lager en secundair onderwijs) aangeboden door de hogescholen zijn opgenomen in het reguliere financieringsmechanisme hoger onderwijs;
- de SLO die aangeboden worden door de cvo worden momenteel gefinancierd volgens het systeem van het volwassenenonderwijs;
- de SLO aangeboden door de hogescholen en universiteiten kennen een apart financieringsmechanisme binnen het hoger onderwijs.

Vanaf het academiejaar 2019-2020 wordt de SLO niet langer door de cvo aangeboden. Logischerwijze moeten de middelen die aan de cvo werden toegekend overgaan naar de hogescholen en de universiteiten. Het budget dat zal overgedragen worden van de cvo naar de hogescholen/ universiteiten is gebaseerd op de middelen gegenereerd op basis van de bepalingen uit het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. De artikelen die hierop betrekking hebben zijn de volgende:

- Artikel 98: de berekening van de leraarsuren (voor de ambten van docenten);
- Artikel 99: de vaststelling van de cursisten die in aanmerking komen voor financiering;
- Artikel 105: de puntenenveloppes voor de oprichting van betrekkingen in de ambten van het bestuurs- en ondersteunend personeel;
- Artikel 107: beperking groei leraarsuren en puntenenveloppe.

Cvo krijgen nu terugbetaling van kosten voor woon-werkverkeer. Het gaat hierbij om middelen waar zowel lesgevers als administratief personeel uit hoofdstructuur 417 recht op hebben.

3.2.3.2. De link met het organisatiemodel

In de overdracht van deze opleidingen is het belangrijk dat de expertise van de huidige aanbieders maximaal geborgd wordt. Bij het stopzetten van de specifieke lerarenopleidingen aan de cvo, zullen overeenkomstig dit ontwerp van decreet dan ook de personeelsleden en middelen overgedragen worden naar de hogescho(o)l(en) en universiteit(en). De cvo die tot en met het schooljaar 2018-2019 specifieke lerarenopleidingen aanbieden, sluiten dan ook een overeenkomst met één of meerdere hogescholen en één of meerdere universiteiten waarin ten minste afspraken gemaakt worden over:

- De overdracht, de terbeschikkingstelling en het gebruik van infrastructuur;
- De overdracht van personeelsleden;
- Financiële aangelegenheden.

Voor de verdeling van de middelen van de cvo tussen de hogescho(o)l(en) en universiteit(en) wordt in deze overeenkomst een percentage vastgelegd.

3.2.3.2.1. De middelen van de cvo

In het begrotingsjaar 2019 moet een deel van het SLO—budget van de cvo overgeheveld worden naar de hogescholen en de universiteiten (voor de maanden september tot december). In het begrotingsjaar 2020 moet het gehele budget SLO-cvo bij de hogescholen en universiteiten terecht komen.

Tijdschema:

- Stap 1: begroting 2019
 - Opmaak begroting 2019: tegen de zomer 2018;
 - Laatst beschikbare gegevens op dat ogenblik: de gegevens van de referentieperiode 1 april 2017- 31 maart 2018 (het aantal LUC's voor deze periode vormt de basis voor het toekennen van de leraarsuren en punten voor het schooljaar 2018-2019);
 - Basis voor het bepalen van het bedrag dat in de begroting 2019 overgeheveld wordt (1/3e van het totale bedrag, voor de maanden september – december 2019) van de cvo naar de hogescholen en universiteiten: de gegenereerde middelen voor het schooljaar 2018-2019 op basis van lesurencursist van de referentieperiode 1 april 2017-31 maart 2018;
 - Systeem overheveling: het bedrag dat gegenereerd wordt in een cvo voor de SLO wordt verdeeld onder de instellingen voor hoger onderwijs waarmee de cvo een overeenkomst afgesloten heeft;
 - Aangezien bij de goedkeuring van het voorliggende ontwerp van decreet er nog geen bedragen zullen gekend zijn voor het begrotingsjaar 2019, wordt er een algemene bepaling opgenomen in dit ontwerp van decreet;
 - Met het programmadecreet 2019 wordt het totale overgehevelde bedrag vastgelegd in de Codex Hoger Onderwijs, evenals ofwel het bedrag dat iedere hogeschool/universiteit afzonderlijk ontvangt ofwel het aandeel van het totale bedrag dat iedere hogeschool/universiteit ontvangt;
- Stap 2: begroting 2020: de hogescholen/universiteiten ontvangen de bedragen die vastgelegd zijn in de Codex Hoger Onderwijs (geïndexeerd) (zie stap 1);
- Stap 3: begroting 2021: de hogescholen/universiteiten ontvangen de bedragen die vastgelegd zijn in de Codex Hoger Onderwijs (geïndexeerd) (zie stap 1).

3.2.4. Personeel

3.2.4.1. Inleiding

Aangezien de lerarenopleidingen niet alleen kunnen ingebed worden in de hogescholen maar ook in de universiteiten, heeft deze operatie op personeelsvlak naast gevolgen voor een overgang van personeelsleden naar de hogescholen ook gevolgen voor een overgang van personeelsleden naar de universiteiten. Ook voor het personeel van de universiteiten geldt er een eigen rechtspositieregeling, opgenomen in deel 5, titel 1, van de Codex Hoger Onderwijs. Bij de overgang van personeelsleden uit een SLO van een cvo naar een hogeschool of universiteit moet bijgevolg met 3 verschillende rechtspositieregelingen rekening gehouden worden. Voor de overgang van personeelsleden naar een universiteit stelt zich hier nog een bijkomende moeilijkheid, namelijk dat er voor de personeelsleden

van de universiteiten een andere pensioenwetgeving geldt dan voor de personeelsleden van het niet-universitair onderwijs. Daardoor is het mogelijk dat een personeelslid van een cvo door de overgang naar een universiteit het recht op een overheidspensioen verliest.

3.2.4.2. Nieuwe regeling

a) Algemeen

Bij de lesopdracht van personeelsleden van een SLO aan een cvo wordt geen onderscheid gemaakt op grond van het gegeven dat de cursisten die de opleiding volgen al een bachelor of een masterdiploma hebben. Het is daardoor niet mogelijk om op basis van de opdracht in de SLO generiek vast te leggen welke personeelsleden na het stopzetten van de SLO geheel of gedeeltelijk naar een hogeschool of naar een universiteit zullen overgaan. Daarom wordt er bij de overgang van de personeelsleden naar een ander criterium gekeken, namelijk de opdeling van het SLO-budget van een cvo onder de instellingen hoger onderwijs.

Het uitgangspunt is dat de betrokken hogeschool en universiteit in gezamenlijk overleg zelf een regeling uitwerken voor de verdeling van de middelen en de personeelsleden die aan een SLO in een cvo verbonden zijn. De betrokken hogeschool en universiteit sluiten hierover een overeenkomst af.

In de overeenkomst kan ook rekening gehouden worden met de specifieke functies van de personeelsleden. Op die manier kunnen de hogeschool en universiteit ervoor zorgen dat de geschikte functieprofielen naar iedere instelling overgaan, wat bijdraagt aan een kwalitatieve en vlotte opstart van de vernieuwde lerarenopleiding. Dat betekent ook dat het aandeel van de personeelsleden die in de overeenkomst aan een hogeschool of universiteit toegewezen worden, niet noodzakelijk gelijk moet zijn aan het aandeel van de instelling in het overgedragen SLO-budget, aangezien de loonkost niet voor alle personeelsleden even hoog is. De hogeschool en universiteit nemen in de overeenkomst ook afspraken op om te vermijden dat er een sociaal passief aan de hogeschool ontstaat. Deze overeenkomst is dus een cruciaal element in de overdrachtsregeling.

Er wordt ten aanzien van de overgang van personeelsleden van een SLO van een cvo naar een hogeschool één zelfde regeling uitgewerkt als voor de overgang van een HBO5-opleiding. De regels die onder punt 3.14.2 uiteengezet zijn voor de overgang van personeelsleden van HBO5 naar een hogeschool gelden ook voor de overgang van personeelsleden van een SLO.

De regels die in punt 3.14.2 uiteengezet zijn voor de overgang van personeelsleden van het bestuurs- en ondersteunend personeel naar een hogeschool gelden ook voor de overgang naar een universiteit.

Voor de overgang van leden van het onderwijzend personeel van een SLO van een cvo naar een universiteit wordt een specifieke regeling uitgewerkt. Deze regeling wordt in punt b) verder uiteengezet.

b) Overgang onderwijzend personeel (lectoren) SLO naar de universiteiten

Aangezien het niet mogelijk is om een generieke bepaling uit te werken over de toewijzing van het onderwijzend personeel naar de universiteiten, wordt er hier niet met een automatische overgang van personeelsleden gewerkt. Er wordt in deze situatie zo veel mogelijk ingezet op de vrije keuze van de betrokken personeelsleden.

In een eerste fase hebben de instellingen de mogelijkheid personeelsleden te overtuigen vrijwillig over te stappen. Hiervoor is geen openbare vacature nodig. Deze personeelsleden komen meteen onder het personeelsstatuut van de ontvangende instelling terecht. Aan de universiteit krijgen zij een betrekking in een graad binnen de personeelsformatie, rekening houdend met de minimale bekwaamheidsbewijzen op grond van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs. Ze behouden bij de overgang ten minste het salaris dat zij aan het cvo genoten.

De benoemde lectoren en de lectoren met een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in een vacante betrekking van een SLO van een cvo die niet vrijwillig zijn overgestapt naar een universiteit of hogeschool, gaan automatisch over naar de hogeschool volgens de regeling uiteengezet in punt 3.14.2. Zij kunnen daarbij aangeven of zij bij voorkeur aan de hogeschool willen blijven of alsnog aan de universiteit willen werken. In de volgende fase wordt met die voorkeur rekening gehouden.

Wanneer na de vrijwillige overgang van de personeelsleden het aandeel in de toewijzing van personeelsleden tussen de betrokken hogeschool en universiteit nog niet bereikt is, kan de universiteit in een tweede fase op 1 oktober 2019 personeelsleden overnemen die automatisch naar de hogeschool overgegaan zijn. Dit kan op 2 manieren gebeuren:

- het personeelslid komt via de hogeschool in het integratiekader terecht. In het integratiekader behoudt het personeelslid de rechtspositieregeling die het na de overgang naar de hogeschool gekregen heeft maar de universiteit wordt zowel de feitelijke als de juridische werkgever van het personeelslid. Het personeelslid behoudt in het integratiekader ook het recht op een overheidspensioen;
- het personeelslid oefent via een overeenkomst met de hogeschool en de universiteit een opdracht uit aan de universiteit. Anders dan bij het integratiekader blijft de hogeschool in dit geval de juridische werkgever van het personeelslid.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 16 en 17

In de decreten rechtspositie van 27 maart 1991 worden de bepalingen die slaan op de HBO5-opleidingen en de specifieke lerarenopleiding in een centrum voor volwassenenonderwijs opgeheven.

Artikel 9

Vastbenoemde personeelsleden van een cvo gaan bij de overname van een opleiding van het hoger beroepsonderwijs of bij de stopzetting van een specifieke lerarenopleiding in principe automatisch over naar een hogeschool. Deze bepaling maakt het mogelijk dat een personeelslid uit een cvo van het gemeenschapsonderwijs om confessionele redenen kan weigeren naar een vrije hogeschool over te gaan.

Deze mogelijkheid geldt alleen voor een overgang naar een hogeschool. Bij de overgang van personeelsleden naar een universiteit is er nooit een automatische overgang maar is altijd de instemming van het personeelslid vereist.

Artikel 10

De regeling over de overgang van personeelsleden van een specifieke lerarenopleiding van een cvo naar een universiteit voorziet de mogelijkheid dat deze personeelsleden, na een automatische overgang naar een hogeschool, via het instappen in het integratiekader naar een universiteit overgaan. Er wordt daarbij zo veel mogelijk rekening gehouden met de voorkeur van de betrokken personeelsleden om ofwel naar een hogeschool, ofwel naar een universiteit over te gaan. Deze bepaling regelt dat de personeelsleden daartoe vooraf hun voorkeur moeten kenbaar maken, zodat daar nadien kan mee rekening gehouden worden.

Het opgeven van de voorkeur geldt alleen wanneer aan de specifieke lerarenopleiding zowel cursisten met een bachelor als een masterdiploma zitten. Wanneer de opleiding alleen cursisten met een bacheloropleiding zou hebben, gaan alle personeelsleden sowieso naar de hogeschool over en is het niet nodig hun voorkeur te kennen.

Artikel 4, 5, 14 en 15

Deze artikelen geven een centrumbestuur de mogelijkheid om een personeelslid dat uiterlijk op 31 augustus 2019 - de vooravond van de overheveling van de HBO5 -opleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs naar het hoger onderwijs - vast benoemd is als lector in een HBO5-opleiding, op 1 september 2019 een nieuwe affectatie aan te bieden in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs of in te gaan op een vraag tot mutatie in dat ambt. Deze nieuwe affectatie of mutatie is slechts mogelijk als er in het centrum op 1 september 2019 een vacante betrekking is in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs en als het personeelslid in kwestie een vereist bekwaamheidsbewijs of een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs heeft voor dat ambt. Als het personeelslid ingaat op dit aanbod en de nieuwe affectatie aanvaardt of de gevraagde mutatie opneemt, dan houdt dit in dat het personeelslid ook de salarisschaal aanvaardt die aan het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs is verbonden.

Artikel 18

Dit is een analoge bepaling als artikel 9. Cvo van de provincie of een gemeente zijn pluralistisch zodat de personeelsleden om confessionele redenen een overgang naar een vrije hogeschool kunnen weigeren. Dat is niet het geval voor een overgang naar een publiekrechtelijke hogeschool omdat die ook pluralistisch is.

Personeelsleden van een cvo dat tot de koepel van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen behoort, kunnen dan weer weigeren om naar een publiekrechtelijke hogeschool over te gaan.

Artikel 19

Dit is een gelijkaardige regeling als deze die in artikel 10 opgenomen is, maar voor de personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs.

Artikel 20

De studenten van de graduaatsopleidingen zullen in de toekomst ook recht hebben op een studietoelage, voor het behalen van twee graduaatsdiploma's. Dit wordt via voorliggend decreet mogelijk gemaakt.

De HBO5-opleiding verpleegkunde wordt apart beschouwd: deze valt onder de regeling van het voltijds secundair onderwijs waardoor de leerlingen al recht

hadden op een studietoelage en deze opleiding is ook geen opleiding die wordt uitgedrukt in studiepunten.

Artikel 21

In dit artikel worden de opleidingen waarvoor een student een studietoelage kan ontvangen in het hoger onderwijs uitgebreid met twee graduat en een lerarenopleiding.

Artikel 22

De studenten van de graduaatsopleidingen zullen in de toekomst ook recht hebben op een studietoelage, voor het behalen van twee graduaatsdiploma's. Dit artikel bepaalt het maximum aantal studiepunten dat kan worden verworven om studietoelagerechtigd te zijn, namelijk de totale studieomvang van de opleiding(en), vermeerderd met maximaal zestig studiepunten.

Artikel 23

De verwijzingen naar het reeds opgeheven Structuurdecreet worden door dit artikel rechtgezet.

Artikel 24

Artikel 2 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalt de definities die toepasselijk zijn in het volwassenenonderwijs. De punten die door het voorliggend decreet worden gewijzigd, zijn elementen die verwijzen naar het hoger beroepsonderwijs en/of de specifieke lerarenopleiding.

Artikel 25

Door dit artikel wordt het volwassenenonderwijs ingedeeld in twee onderdelen, nl. de basiseducatie en het secundair volwassenenonderwijs. Het hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleiding worden geschrapt.

Artikel 26

Artikel 5 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs omschrijft de verschillende niveaus van het volwassenenonderwijs. Het niveau van het hoger beroepsonderwijs wordt door voorliggend artikel uit het volwassenenonderwijs gehaald.

Artikel 27

In artikel 8 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs werden de studiegebieden van de HBO5-opleidingen opgesomd - deze zijn dezelfde voor de professionele bacheloropleidingen.

Artikel 28

Dit artikel heft de indeling van de leergebieden en studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs in de cvo, en de concordantie met de vroegere indelingen op.

Artikel 29

De afdeling die door dit artikel wordt opgeheven bepaalde de specifieke regelingen m.b.t. het hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleiding aan de cvo.

Artikels 30 en 31

Artikel 34 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalde de toelatingsvoorwaarden voor een HBO5-opleiding aan een cvo en artikel 34 bis voor de specifieke lerarenopleiding aan een cvo.

Artikel 32

Door artikelen 30 en 31 worden artikelen 34 en 34 bis van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs opgeheven, waardoor de verwijzing naar deze artikelen ook moet worden opgeheven.

Artikel 33

Dit artikel heft de verwijzing naar de evaluatie in de HBO5-opleidingen en de specifieke lerarenopleidingen in de cvo op.

Artikel 34

Dit artikel heft de verwijzing naar de tweede evaluatieperiode in de HBO5- en specifieke lerarenopleidingen in de cvo op. Daarnaast worden de twee ongenummerde leden die na punt 6° kwamen, de nieuwe punten 6° en 7°.

Artikel 35

Dit artikel heft de bepaling op dat in een cvo een HBO5-opleiding wordt bekrachtigd met een graduaatsdiploma, een module met een modulebewijs en een specifieke lerarenopleiding met een diploma van leraar. In het hoger onderwijs worden graden verleend aan het einde van de opleiding. Voor HBO5-opleidingen wordt dezelfde terminologie gehanteerd.

Artikel 36

Deze afdeling bevat artikelen die de kwaliteitszorg van de specifieke lerarenopleiding aan de cvo beschrijven. Zij zijn niet langer van toepassing.

Artikel 37

Artikel 55bis van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalde dat de HBO5-opleidingen waren onderworpen aan het kwaliteitstoezicht door de Commissie Hoger Onderwijs en de NVAO. Het kwaliteitstoezicht van de graduaatsopleidingen zal in de toekomst worden uitgeoefend zoals omschreven in de Codex Hoger Onderwijs.

Artikel 38

Door dit artikel wordt de verwijzing naar het mogelijk maken van het kwaliteitstoezicht voor de HBO5-opleidingen en de specifieke lerarenopleiding voor de erkenning van een cvo opgeheven.

Artikel 39

Dit artikel heft de bepaling op dat cvo kunnen erkend worden voor de organisatie van de specifieke lerarenopleiding of het hoger beroepsonderwijs. Vanaf september 2019 kan dit enkel nog voor de organisatie van het secundair volwassenenonderwijs.

Artikel 40

Artikel 63 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalt de onderwijsbevoegdheden van de verschillende cvo. Door voorliggend artikel wordt de onderwijsbevoegdheid voor HBO5-opleidingen en de specifieke lerarenopleiding van de cvo opgeheven.

Artikel 41

Artikel 64 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalt de wijze waarop een cvo een onderwijsbevoegdheid kan verwerven. De verwijzing naar de procedures voor de HBO5-opleidingen wordt opgeheven.

Artikels 42 en 43

Deze artikels heffen de bepalingen rond samenwerking en ondersteuning voor de specifieke lerarenopleidingen van de cvo op, met uitzondering van de samenwerking met de hogescholen en de universiteiten voor het gebruik van infrastructuur.

Artikel 44

Artikel 97 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs definieert de rationalisatienorm voor de financiering of subsidiëring van de cvo, en voor de HBO5-opleidingen de norm om te kunnen toetreden tot een samenwerkingsverband. Door voorliggend artikel worden deze bepalingen opgeheven.

Artikel 45

Artikel II.155 van de Codex Hoger Onderwijs wordt door artikel 95 van voorliggend decreet opgeheven, waardoor de verwijzing naar dit artikel ook komt te vervallen.

Artikel 46

Dit artikel heft de verwijzing naar de berekening van de kostprijs voor de inschrijving per opleidingsonderdeel van een HBO5-opleiding op.

Artikel 47

Dit artikel heft de verwijzing naar de andere kosten die een cvo mag aanrekenen bij de inschrijving per opleidingsonderdeel van een HBO5-opleiding op.

Artikel 48

Dit artikel heeft de specifieke administratieve en geldelijke rechtspositie voor de personeelsleden van de specifieke lerarenopleidingen aan de cvo op.

Artikel 49

Dit artikel heft de bepaling op dat de Vlaamse Regering de timing van de afbouw van de HBO5-opleidingen bepaalt.

Artikel 50

Artikel 185bis van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs bepaalde dat HBO5-opleidingen van minder dan 900 lestijden, in afwachting van een omvorming, tot een certificaat leiden. Deze opleidingen worden afgebouwd, waardoor deze bepaling kan worden opgeheven. Ze wordt vervangen door de bepaling dat de cvo de onderwijsbevoegdheid voor de HBO5-opleidingen

verliezen en dat ze een overeenkomst moeten afsluiten met de hogescholen over de wijze waarop cursisten hun gestarte opleiding kunnen afwerken aan de hogeschool.

Artikel 51

Het maximale inschrijvingsgeld voor een lineair georganiseerde opleiding van het hoger beroepsonderwijs in een cvo werd begrensd op 600 euro. Vanaf academiejaar 2019-2020 gelden voor deze opleidingen dezelfde studiegelden als deze voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs.

Artikel 52

Het decreet van 23 december 2016 wijzigde in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur de procedure voor de erkenning van onderwijskwalificaties van niveau 5, via de invoeging van de afdeling II/1. In afdeling II (dat de procedure regelt voor de niveaus één toe met vier), werd in het eerste lid nog foutief verwezen naar niveau 5. Dit wordt nu rechtgezet.

Artikel 53

Voor het bepalen van de studieomvang van een graduaatsopleiding vraagt AHOVOKS het advies van de samenwerkingsverbanden. Na de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen wordt deze opdracht aan de hogescholen toevertrouwd.

Artikel 54

De opmaak van de domeinspecifieke leerresultaten van een graduaatsopleiding gebeurt door de samenwerkingsverbanden. Na de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen wordt deze opdracht aan de hogescholen toevertrouwd. Deze kunnen voor deze opdracht beroep doen op externe experts.

Dit artikel wijzigt ook de verwijzing naar het HBO5-decreet in de verwijzing naar de Codex Hoger Onderwijs, dat vanaf academiejaar 2019-2020 de organisatie van de graduaatsopleidingen regelt.

Artikels 55, 56 en 57

Deze artikels wijzigen in de Codex Secundair Onderwijs telkens de verwijzing naar het HBO5-decreet in de verwijzing naar de Codex Hoger Onderwijs, dat vanaf academiejaar 2019-2020 de organisatie van de graduaatsopleidingen regelt.

Artikel 58

Dit artikel voegt definities die waren opgenomen in het HBO5-decreet toe aan de Codex Hoger Onderwijs, nl. van een beroepskwalificatie, een onderwijskwalificatie en werkplekleren.

De definitie van cursist wordt geschrapt, deelnemers aan het hoger beroepsonderwijs worden ook studenten genoemd.

De definitie van graad wordt uitgebreid naar gegradueerde.

Artikel 59

Een School of Arts kan in de toekomst ook graduaatsopleidingen aanbieden. Door dit artikel wordt verduidelijkt dat ook de graad van gegradueerde kan worden verleend.

Artikel 60

Dit artikel heft de cel kwaliteitszorg HBO5-opleidingen van de Commissie Hoger Onderwijs op, aangezien de taken die aan deze cel waren toevertrouwd werden uitgevoerd in afwachting van de omvorming van de HBO5-opleidingen. De kwaliteitszorg voor deze opleidingen wordt nu volledig toegewezen aan de NVAO.

Artikel 61

Artikel II.24 van de Codex Hoger Onderwijs omschrijft de taken van de Commissie Hoger Onderwijs. Voor HBO5-opleidingen worden volgende taken opgeheven: het kwaliteitstoezicht in afwachting van de omvorming, het beoordelen van de aanvragen voor gecombineerd onderwijs ingediend door cvo en het beoordelen van aanvragen voor het wijzigen van een opleidingsprofiel in afwachting van een omvorming.

Artikel 62

Voor de graduaatsopleidingen wordt ook de term 'graad' gehanteerd.

Artikel 63

De verwijzing naar het HBO5-decreet wordt door dit artikel opgeheven en de term 'diploma' wordt vervangen door 'graad'.

Artikel 64

Door dit artikel wordt het mogelijk om postgraduataten in te richten die een verbreding c.q. verdieping beogen van de competenties verworven bij de voltooiing van een graduaatsopleiding.

Artikel 65

De omvang van een graduaatsopleiding bedraagt 90 of 120 studiepunten, maar het is niet meer noodzakelijk dat de globale duur 2 jaar is. Studenten die een voltijds traject volgen, kunnen hun studie in een kortere tijdsduur afwerken.

Artikel 66

Dit artikel neemt de bepaling uit het HBO5-decreet over dat werkplekleren een relevant aandeel van elke graduaatsopleiding moet vormen en minimum een derde van de studieomvang moet bedragen.

Artikel 67

De domeinspecifieke leerresultaten van een graduaatsopleiding komen op een andere manier tot stand dan deze voor de bachelor- en masteropleidingen. Deze procedure is beschreven in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur en wordt ter verduidelijking vermeld in de Codex Hoger Onderwijs.

Artikel 68

Dit artikel schrapt de verwijzing naar het HBO5-decreet en vervangt telkens "diploma" door "graad", conform de andere opleidingen van het hoger onderwijs.

Artikel 69

Dit artikel regelt de overdracht van de onderwijsbevoegdheid voor de HBO5-opleidingen van de cvo naar de hogescholen vanaf academiejaar 2019-2020. De hogeschool treedt na de overdracht in de rechten en verplichtingen van het centrum voor volwassenenonderwijs die haar bevoegdheden heeft overgedragen aan de hogeschool. De hogeschool en het centrum voor volwassenenonderwijs moeten een overeenkomst sluiten, waarin ten minste afspraken gemaakt worden over de overdracht, de ter beschikking stelling en het gebruik van infrastructuur en onroerende goederen, en over financiële aangelegenheden.

De hogescholen moeten voorzien in aangepaste overgangs- en begeleidingsmaatregelen, opdat studenten die gestart zijn in een opleiding van het hoger beroepsonderwijs aan een cvo hun opleiding kunnen voltooien.

Artikel 70

Door deze toevoeging wordt de term 'graad' gehanteerd voor gegradueerden, net zoals voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs.

Artikelen 71 t.e.m. 86

De artikelen II.83 t.e.m. II.100 van de Codex Hoger Onderwijs bepalen per hogeschool, voor elke vestiging de onderwijsbevoegdheid per studiegebied. Deze bevoegdheid wordt uitgebreid door de inbedding van de HBO5-opleidingen volgens volgende principes:

- wanneer een hogeschool voor het hoger professioneel onderwijs op een vestiging de onderwijsbevoegdheid heeft voor een bepaald studiegebied, dan verwerft ze deze bevoegdheid op die vestiging ook voor de graduaatsopleidingen;
- voor de hogescholen worden de studiegebieden waarvoor ze nu geen onderwijsbevoegdheid hebben, maar waartoe wel HBO5-opleidingen die ze overnemen behoren, toegevoegd aan hun onderwijsbevoegdheid, maar beperkt tot het hoger beroepsonderwijs;
- hetzelfde geldt voor vestigingen waar hogescholen nu geen onderwijsbevoegdheid hebben maar waar ze wel HBO5-opleidingen overnemen. Ook daar wordt de onderwijsbevoegdheid beperkt tot het hoger beroepsonderwijs;
- de specifieke graduaatsopleidingen waarvoor een hogeschool de onderwijsbevoegdheid heeft worden opgenomen in een lijst die bij een Besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgelegd en die per jaar wordt aangepast, naar analogie met de lijst van bachelor- en masteropleidingen (zie artikel II.170). De eerste lijst (met de situatie vanaf academiejaar 2019-2020) wordt opgemaakt op basis van de lijst vermeld in artikel 63 van het decreet volwassenenonderwijs, en wordt aangevuld met de bevoegdheden die de hogeschool verwerft naar aanleiding van de erkenning van een aangevraagde TNO.

Deze artikelen zijn geschreven in de veronderstelling dat de cvo hun onderwijsbevoegdheden overdragen naar de hogeschool van het huidige samenwerkingsverband waartoe ze behoren.

Er werd geen rekening gehouden met mogelijke overdrachten van HBO5-opleidingen tussen cvo tijdens het schooljaar 2018-2019.

Artikel 87

HBO5-opleidingen die vóór 1 januari 2017 werden overgeheveld van een cvo naar een ander cvo, mochten door het ontvangende cvo bijkomend blijvend georganiseerd worden in de vestigingsplaatsen van het overhevelende cvo waar deze reeds de twee voorafgaande schooljaren georganiseerd werden. De hogescholen behouden de onderwijsbevoegdheid voor deze welbepaalde opleidingen op deze specifieke vestigingsplaatsen, zodat de continuïteit voor de studenten blijft gegarandeerd.

Indien deze opleidingen gedurende twee opeenvolgende academiejaren niet worden ingericht, vervallen deze onderwijsbevoegdheden.

Artikel 88

Door het toevoegen van de onderwijsbevoegdheid voor graduaatsopleidingen per hogeschool in de artikelen II.83 t.e.m. II.100 van de Codex Hoger Onderwijs is dit artikel overbodig geworden.

Artikel 89

De cvo organiseren in de toekomst geen lerarenopleidingen meer.

Artikel 90

De cvo organiseren in de toekomst geen lerarenopleidingen meer.

Artikel 91

Door de toevoeging van de term 'graad' wordt hetzelfde begrip gehanteerd voor gegradueerden als voor de andere opleidingen van het hoger onderwijs. Door toevoeging van punt 4° verwerven de hogescholen de bevoegdheid om de graad van gegradueerde toe te kennen voor graduaatsopleidingen die worden geactualiseerd overeenkomstig de procedure vermeld in de nieuwe afdeling 3/1.

Artikel 92

De procedure tot ontwikkeling van onderwijskwalificaties van niveau 5 verschilt van deze van de bachelor- en masteropleidingen. Deze procedure werd omschreven in het HBO5-decreet en wordt nu overgenomen in de Codex Hoger Onderwijs.

De programmatieprocedure voor graduaatsopleidingen wordt door dit artikel gebaseerd op de procedure voor bachelor- en masteropleidingen. Voor bestaande HBO5-opleidingen die moeten worden omgevormd, dienen de hogescholen een toets nieuwe opleiding in bij de NVAO. Voor nieuwe graduaatsopleidingen of voor graduaatsopleidingen waarvoor een hogeschool nog geen onderwijsbevoegdheid heeft, moet eerst een macrodoelmatigheidstoets bij de Commissie Hoger Onderwijs worden aangevraagd. Voor de tweede categorie van opleidingen kan dit ten vroegste in het kalenderjaar volgend op de erkenning van de desbetreffende opleiding aan de andere hogescholen.

Artikel 93

De nieuwe leden in paragraaf 8 die met dit artikel worden opgenomen, worden overgenomen uit het HBO5-decreet (ingevoegd bij het verzameldecreet HO) en bepalen de geldigheidsduur van een besluit na een toets nieuwe opleiding. Aangezien de vernieuwde graduaatsopleidingen pas vanaf het academiejaar 2019-2020 kunnen worden aangeboden, wordt het academiejaar 2018-2019 niet

meegerekend in de periode van 3 jaar waarbinnen de opleiding moet worden opgestart.

Artikel 94

Dit artikel beschrijft de procedure voor een 'toets nieuwe opleiding' voor de omvorming van een HBO5-opleiding en is overgenomen uit het HBO5-decreet.

Artikel 95

Art. II.155 van de Codex Hoger Onderwijs regelt de mogelijkheid voor een cvo om een HBO5-opleiding te laten accrediteren als bacheloropleiding. Doordat de cvo hun onderwijsbevoegdheid verliezen voor de HBO5-opleidingen, wordt dit artikel zonder voorwerp.

Artikels 96 t.e.m. 99

Om de HBO5-opleidingen te kunnen inbedden in de hogescholen, moeten deze opleidingen worden georganiseerd op een gelijkaardige wijze als de andere opleidingen van het hoger onderwijs. Voor de HBO5-opleidingen waarvoor nog geen verwante beroepskwalificatie is erkend, werd de procedure van actualisatie gecreëerd (via het decreet van 23/12/2016). Deze procedure werd omschreven in het HBO5-decreet en wordt nu overgenomen in de Codex Hoger Onderwijs (Artikels II.155/1 t.e.m. 155/3).

Artikel 100

HBO5-opleidingen die worden geactualiseerd ondergaan in een eerste fase geen kwaliteitstoezicht door de NVAO. Dit gebeurt pas bij een omvorming, wanneer er een aanvraag 'toets nieuwe opleiding' moet worden ingediend. Om te vermijden dat er een te lange termijn zou ontstaan zonder kwaliteitstoezicht, wordt bepaald dat indien er in 2024 voor bepaalde graduaatsopleidingen nog geen verwante beroepskwalificatie zou zijn erkend, deze opleidingen toch een 'toets nieuwe opleiding' moeten aanvragen bij de NVAO.

Indien een hogeschool geen aanvraag indient, verliest ze de onderwijsbevoegdheid voor deze opleiding.

Een uitzondering wordt gemaakt voor de HBO5-opleiding verpleegkunde, omdat deze op dit ogenblik niet wordt ingebed in de hogescholen.

Artikel 101

De mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om de studieomvang van een opleiding uit te breiden om te kunnen voldoen aan reglementering met betrekking tot de toegang tot het beroep wordt ook mogelijk gemaakt voor graduaatsopleidingen.

Artikel 102

Wanneer de studieomvang van een graduaatsopleiding wordt uitgebreid, hebben de studenten die deze opleiding al hadden aangevat in het voorafgaande academiejaar, nog twee academiejaren na de invoering van de uitbreiding het recht om het diploma te behalen op basis van de studieomvang van voor de uitbreiding. Deze regeling is conform aan deze van de andere opleidingen van het hoger onderwijs.

Artikel 103

Net zoals voor de bacheloropleidingen krijgen hogescholen de mogelijkheid om gezamenlijk een graduaatsopleiding aan te bieden.

Artikel 104

Een gezamenlijk georganiseerde graduaatsopleiding door de omvorming van bestaande graduaatsopleidingen wordt niet als een nieuwe opleiding beschouwd voor de betrokken instellingen. Deze moeten wel de onderwijsbevoegdheid hebben op de vestigingsplaats waar de gezamenlijke opleiding zal worden ingericht.

Artikel 105

De mogelijkheid voor hogescholen om gezamenlijk een bachelor- of masterdiploma uit te reiken, wordt uitgebreid naar de graduaatsopleidingen.

Artikel 106

Hogescholen kunnen hun studenten een deel van het opleidingsprogramma aan een instelling die niet valt onder de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap laten volgen. Deze mogelijkheid wordt uitgebreid voor de graduaatsopleidingen. De minimale omvang van de opleidingen die de buitenlandse instelling aanbiedt wordt gelijk gesteld met deze van de graduaatsopleidingen, nl. 90 studiepunten. De mogelijkheid voor hogescholen om een gezamenlijk diploma uit te reiken wordt uitgebreid met de graad van gegradueerde.

Artikel 107

De definitie van cursist wordt geschrapt, deelnemers aan het hoger beroepsonderwijs worden ook studenten genoemd. Dit artikel bepaalt de toelatingsvoorwaarden voor een graduaatsopleiding.

Artikel 108

De definitie van cursist wordt geschrapt, deelnemers aan het hoger beroepsonderwijs worden ook studenten genoemd. Dit artikel bepaalt dat een hogeschool afwijkende toelatingsvoorwaarden kan opnemen in zijn onderwijsreglement.

Artikel 109

De verplichting voor hogescholen om voor de opleidingen ten minste één modeltraject aan te bieden, wordt uitgebreid naar de graduaatsopleidingen.

Artikel 110

De bestaande regeling in verband met het leerkrediet wordt niet van toepassing gemaakt op de studenten die zich inschrijven voor een graduaatsopleiding. Maar wanneer een student een diploma heeft behaald in het hoger beroepsonderwijs en zich herinschrijft in het hoger onderwijs en op dat moment een leerkrediet heeft dat minder dan 60 studiepunten bedraagt, dan wordt het leerkrediet van de betreffende student aangevuld tot 60 studiepunten. Deze regel was niet van toepassing wanneer de student al een masterdiploma heeft behaald. Om het levenslang leren te stimuleren, wordt deze uitzondering opgeheven.

Artikel 111

Een student kan een bekwaamheidsonderzoek vragen om zijn elders verworven competenties te laten valideren. De bijdrage voor dit bekwaamheidsonderzoek varieert per niveau van het hoger onderwijs. Voor het niveau van gegradueerde wordt het vastgelegd op 335 euro, wat overeenkomt met de andere niveaus en

rekening houdend met de gemiddelde omvang van de verschillende opleidingen in het hoger onderwijs.

Artikelen 112 en 113

Door deze wijziging wordt dezelfde terminologie gebruikt als voor de bachelors en masters, nl. 'graad' in plaats van 'diploma'.

Artikelen 114 t.e.m. 116

In de graduaatsopleidingen kan een andere onderwijstaal dan het Nederlands worden gebruikt in de volgende gevallen:

- 1° in opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;
- 2° in opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;
- 3° in anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs;
- 4° in opleidingsonderdelen waar uit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

Als een instelling gebruik wil maken van die mogelijkheid, moeten de waarborgen inzake kwaliteit en democratisering, vermeld in artikel II.270 en II.271 vervuld zijn voorafgaand aan de start van de opleiding.

Net zoals in de bacheloropleidingen mag de omvang van de opleidingsonderdelen aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding niet hoger zijn dan 18,33% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, in het modeltraject. De mogelijkheid om anderstalige graduaatsopleidingen aan te vragen wordt niet voorzien.

Artikel 117

De studenten van de graduaatsopleidingen zullen net als de andere studenten toegang hebben tot de sociale voorzieningen van de hogeschool, voor hen moet geen expliciete bepaling worden opgenomen, enkel voor de HBO5-verpleegkunde leerlingen is dit nog noodzakelijk.

Artikel 118

De studenten van de graduaatsopleidingen zijn begrepen onder de term 'studenten', enkel voor de HBO5-verpleegkunde leerlingen is de explicitering nog noodzakelijk.

Artikelen 119 t.e.m. 121

Cursisten van een HBO5-opleiding aan een cvo hadden reeds recht op een mobiliteitstoelage om een periode in het buitenland door te brengen in het kader van hun opleiding. Deze cursisten worden nu studenten aan de hogescholen en krijgen dezelfde mogelijkheden als de bachelor- en masterstudenten. Een verwijzing naar de cursist of het cvo is daarom niet meer noodzakelijk.

Artikel 122

De definitie van cursist wordt uit de Codex Hoger Onderwijs geschrapt, deelnemers aan het hoger beroepsonderwijs worden ook studenten genoemd. Een verwijzing naar cursist-stagiair is daarom overbodig.

Artikel 123

Dit artikel voert een hoofdstuk in met overgangsbepalingen voor de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen.

Artikel 124

Dit artikel bepaalt dat naast de graduaatsopleidingen die door de hogescholen worden aangeboden ook de opleiding verpleegkunde tot het hoger beroepsonderwijs behoort, maar dat deze wordt ingericht in het kader van een samenwerkingsverband tussen een hogeschool en een secundaire school. Voor deze opleiding blijft de financiering toegekend volgens de bepalingen van de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 125

Dit artikel verduidelijkt de samenstelling van het samenwerkingsverband en is overgenomen uit het HBO5-decreet.

Artikel 126

Dit artikel verduidelijkt de opdrachten van het samenwerkingsverband en is overgenomen uit het HBO5-decreet.

Artikel 127

Na de omvorming en de inbedding van de HBO5-opleidingen in de hogescholen, zullen deze opleidingen een andere inhoud krijgen en zal de studieomvang mogelijk anders zijn. Het moet daarom mogelijk zijn voor studenten die gestart zijn in het oude curriculum om dit oude curriculum af te werken en hun diploma te behalen.

Om dit zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, zal de hogeschool deze studenten een aangepast traject voorstellen, met opleidingsonderdelen van de nieuwe opleiding. De hogeschool zal een concordantietabel tussen de nieuwe en de oude opleiding maken en de nieuwe opleiding wordt de norm voor de studenten die minder dan 1/3 van de opleiding hebben afgewerkt aan het cvo. De hogeschool zorgt ervoor dat dit niet leidt tot uitbreiding van de studieomvang.

Maar de mogelijkheid blijft bestaan voor de hogeschool om nog gedurende een overgangperiode het oude diploma af te leveren, met de studieomvang ook uitgedrukt in lestijden. Hiervoor worden de oude opleidingen gedurende 2 jaar op de lijsten met onderwijsbevoegdheden opgenomen, als uitdovend. De oude modules worden opgenomen in DHO als opleidingsonderdelen, studenten die deze modules reeds verworven hebben aan het cvo worden hierin geregistreerd en ze krijgen vrijstellingen. De studenten schrijven zich in met een diplomacontract, ze werken het oud programma af, binnen een bepaalde periode, en ze krijgen het oud diploma.

In de nieuwe opleiding wordt het mogelijk om onderdelen van de oude opleiding op te nemen en een student kan, indien deze wil, overschakelen naar een nieuw diploma via vrijstellingen.

Artikelen 128 en 129

Met artikel 128 wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd, nl. met betrekking tot overgangsmaatregelen voor de afbouw van de specifieke lerarenopleidingen.

Studenten die bij de start van het academiejaar 2019-2020 minstens 15 studiepunten van de SLO verworven hebben, hebben het recht deze opleiding nog af te werken, tot en met het academiejaar 2020-2021. De opleiding in afbouw zal aan een universiteit of hogeschool georganiseerd worden en niet langer aan een cvo.

Artikel 130

Punt d van artikel III.3 wordt aangepast naar analogie met de formulering van de bachelor- en de masteropleidingen (punt a). Vanaf het academiejaar 2019-2020 zullen de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs ook opgenomen zijn in het Hogeronderwijsregister.

Artikel 131

Met paragraaf 2/1 wordt vanaf het begrotingsjaar 2022 een variabel onderwijsdeel gecreëerd voor de graduaatsopleidingen. Pas vanaf dat begrotingsjaar kan het verdelingsmechanisme op basis van financieringspunten toegepast worden. De opgenomen studiepunten, verworven studiepunten en diploma's van het academiejaar 2019-2020 (t-3/t-2) zijn dan beschikbaar om financieringspunten voor het begrotingsjaar 2022 te berekenen.

Het bedrag VOWhbo5 wordt geleidelijk opgebouwd (zie ook algemene luik van de memorie van toelichting):

- In het begrotingsjaar 2022 is dit bedrag gelijk aan 1/3 van het gegeneerde bedrag berekend overeenkomstig het met dit ontwerpdecreet ingevoerde artikel III.42/1 voor het begrotingsjaar 2022 (op basis van het aantal leraarsuren en de puntenenveloppe voor de HBO5-opleidingen voor het schooljaar 2018-2019 in de CVO, de middelen voor het woon-werkverkeer, het bedrag dat oorspronkelijk voorzien was voor het samenwerkingsverband (1,5 mio euro), dit alles geïndexeerd en aangepast met het percentage dat de evolutie van het aantal lestijden/studiepunten weergeeft);
- In het begrotingsjaar 2023 is dit bedrag gelijk aan 2/3 van het gegeneerde bedrag berekend overeenkomstig het met dit ontwerpdecreet ingevoerde artikel III.42/1 voor het begrotingsjaar 2023;
- In het begrotingsjaar 2024 is dit bedrag gelijk aan 3/3 van het gegeneerde bedrag berekend overeenkomstig het met dit ontwerpdecreet ingevoerde artikel III.42/1 voor het begrotingsjaar 2024

Vanaf het begrotingsjaar 2025 treedt het klikmechanisme, zoals vermeld in artikel III.6, in werking voor het variabel onderwijsdeel VOWhbo5.

Artikel 132

Met het voorliggende artikel wordt ook voor de graduaatsopleidingen het klikmechanisme ingevoerd. Dit betekent dat zoals bij de andere variabele onderwijsdelen, VOWhbo5 zal toenemen met 2% als het aantal opgenomen studiepunten ten minste 2% gestegen is t.o.v. het aantal referentiepunten. Voor de graduaatsopleidingen treedt dit mechanisme pas in werking vanaf het begrotingsjaar 2025. De opgenomen studiepunten voor het begrotingsjaar 2025, gebaseerd op het gemiddelde van de academiejaren 2020-2021 tot en met 2022-2023 kunnen dan afgezet worden tegenover de eerste referentiepunten, zijnde het gemiddelde van de opgenomen studiepunten over de academiejaren 2019-2020 tot en met 2021-2022.

Voor de graduaatsopleidingen wordt er geen 5-jarig gemiddelde gehanteerd zoals bij de bachelor-en masteropleidingen. De achterliggende idee is dat het hier gaat over nieuwe opleidingen, waarvan verwacht wordt dat het aantal studenten, in

het bijzonder het aantal generatiestudenten, in deze opleidingen sterk zal stijgen. De groei van het budget moet hier dan ook sneller op inspelen dan bij de bachelor- en masteropleidingen.

Artikel 133

Dit artikel regelt dat het variabel onderwijsdeel voor een hogeschool vanaf het begrotingsjaar 2022 ook het variabel onderwijs voor de graduaatsopleidingen van deze hogeschool omvat, naast het variabel onderwijsdeel voor de professionele opleidingen en voor de kunstopleidingen.

Artikel 134

Het voorliggende artikel bepaalt dat bij de graduaatsopleidingen er gewerkt wordt met een 3-jarig tijdsvenster, in plaats van met een 5-jarig tijdsvensters zoals bij de bachelor- en masteropleidingen. Dit 3-jarig tijdsvenster wordt geleidelijk opgebouwd.

In de bacheloropleidingen worden studenten onder diplomacontract gefinancierd op basis van input (opgenomen studiepunten) tot op het ogenblik dat ze 60 studiepunten verworven hebben in één bacheloropleiding. Vanaf het 61ste verworven studiepoint worden de studenten gefinancierd op basis van output (verworven studiepunten).

Voor de graduaatsopleidingen wordt met het voorliggende artikel het bestaande systeem volledig overgenomen: financiering op basis van opgenomen studiepunten tot de cursist 60 studiepunten verworven heeft in één graduaatsopleiding, vanaf het 61ste verworven studiepoint op basis van verworven studiepunten.

Dit impliceert dat voor de graduaatsopleidingen, waar de studieomvang beperkt is tot 90 of 120 studiepunten, het aandeel van de financieringspunten op basis van input groter zal zijn dan bij de professionele bacheloropleidingen. Dit is te verantwoorden door de specifieke doelgroepen waarop de graduaatsopleidingen zich toespitsen (naast generatiestudenten ook zij-instromers die in het kader van levenslang leren hun kansen op de arbeidsmarkt willen verbeteren), waarbij studenten extra begeleiding en ondersteuning nodig hebben.

De achterliggende idee van paragraaf 3 van artikel III.12. was dat een instelling geen financiering zou verliezen als een generatiestudent in de loop van het academiejaar heroriënteert naar een andere opleiding in een andere instelling. Aangezien vanaf het academiejaar 2019-2020 graduaatsopleidingen aangeboden worden door de hogescholen, zou de oorspronkelijke formulering van paragraaf 3 er toe leiden dat een hogeschool dubbel zou gefinancierd worden als een generatiestudent binnen de instelling zou heroriënteren van een professionele bachelor- naar een graduaatsopleiding.

Met het voorliggende artikel wordt dit aangepast en naar analogie met de bacheloropleidingen, zal een hogeschool enkel het aantal opgenomen studiepunten van een generatiestudent die heroriënteert behouden, als die student verandert van opleiding en instelling. Dit betekent eveneens dat een instelling het aantal opgenomen studiepunten behoudt van een generatiestudent die heroriënteert van een bacheloropleiding naar een graduaatsopleiding in een andere instelling.

Artikel 135

Met het voorliggende artikel worden voor de berekening van het aantal financieringspunten output ook de verworven studiepunten in de graduaatsopleidingen meegenomen. Dit wordt geregeld met de nieuwe paragraaf

2/1. In paragraaf 4 worden hierbij aansluitend dan ook de graduaatsopleidingen toegevoegd voor het vaststellen van het aantal verworven studiepunten.

Voor de graduaatsopleidingen wordt voor de berekening van het aantal financieringspunten gewerkt met een 3-jarig gemiddelde in plaats van met een 5-jarig gemiddelde bij de bachelor- en masteropleidingen. Dit 3-jarige gemiddelde wordt geleidelijk opgebouwd. Dit wordt geregeld met de toevoeging in paragraaf 3.

Artikel 136

Aangezien het ook bij de graduaatsopleidingen de bedoeling is dat zoveel mogelijk studenten een diploma verwerven, wordt de doorstroombonus ook toegekend aan de uitgereikte graduaatsdiploma's. Met het voorliggende artikel worden voor de berekening van het aantal financieringspunten diploma dan ook de diploma's in de graduaatsopleidingen meegenomen (de nieuwe paragraaf 2/1). Hierbij aansluitend worden met de aangepaste paragraaf 5 ook de graduaatsopleidingen toegevoegd voor de vaststelling van het aantal uitgereikte diploma's. De doorstroombonus voor deze opleidingen wordt ook hier vastgelegd op 30.

Voor de graduaatsopleidingen wordt gewerkt met een 3-jarig gemiddelde in plaats van met een 5-jarig gemiddelde bij de bachelor- en masteropleidingen. Dit 3-jarige gemiddelde wordt geleidelijk opgebouwd.

De aanpassing aan het 2de lid van paragraaf 6 is een technische correctie. Hier werd nog het woord diplomabonus gebruikt in plaats van doorstroombonus.

Met het voorliggende artikel worden in het derde lid van paragraaf 6 de graduaatsopleidingen toegevoegd, zodat ook voor de graduaatsstudenten die zich een 2de maal ingeschreven hebben in een opleiding en al in het bezit zijn van een diploma voor die opleiding, het 2de diploma niet meegenomen wordt in de financieringsberekening.

Artikel 137

Met het voorliggende artikel worden de puntengewichten voor de studiegebieden van de graduaatsopleidingen aangepast. In het verleden werd de keuze gemaakt om de puntengewichten van de professionele bacheloropleidingen ook toe te kennen aan de graduaatsopleidingen.

In het huidige financieringsmechanisme voor de graduaatsopleidingen worden voor de berekening van het aantal leraarsuren de volgende delers toegepast:

- deler **10** voor de studiegebieden industriële wetenschappen en technologie, biotechniek, gezondheidszorg, architectuur, audiovisuele en beeldende kunst, muziek en podiumkunsten, nautische wetenschappen, onderwijs;
- deler **13** voor het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde;
- deler **15** voor het studiegebied sociaal-agogisch werk.

Het hanteren van de puntengewichten oorspronkelijk opgenomen in Codex Hoger Onderwijs bij de graduaatsopleidingen geeft een verschuiving van gegeneerde middelen naar het studiegebied sociaal-agogisch werk (hoge deler → relatief hoog puntengewicht) en een vermindering voor het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde (gemiddelde deler → laag puntengewicht). Dit leidt tot verschuivingen van middelen tussen de instellingen. Om dit te vermijden wordt voor de graduaatsopleidingen een alternatief puntengewicht gehanteerd, waarbij de huidige delers omgerekend worden naar puntengewichten zodat er geen verschuiving van middelen plaatsvindt:

Huidige deler HBO5	Neutraal puntengewicht
10	1,5
13	1,15 (1,153846154)
15	1

Deze gewichten worden voor de verschillende studiegebieden opgenomen in het voorliggende artikel.

De verschillende puntengewichten voor de professionele bachelors enerzijds en de graduaatsopleidingen anderzijds, is een tijdelijke situatie. Op het ogenblik dat de puntengewichten voor de professionele bacheloropleidingen herbekeken en aangepast worden, worden deze van de graduaatsopleidingen ook meegenomen, zodat er op termijn voor beide opleidingen dezelfde puntengewichten komen.

Artikel 138

Bij het stopzetten van de specifieke lerarenopleidingen aan de cvo worden de financiële middelen die gegeneerd worden voor deze opleidingen overgedragen naar de hogescholen en de universiteiten waarmee de cvo een overeenkomst hebben afgesloten, alsook een deel van de personeelsleden.

Met het voorliggende artikel wordt ook de overdracht van de financiering geregeld. In paragraaf 2 van het voorliggende artikel wordt vastgelegd welke gegeneerde bedragen van de cvo overgaan naar de hogescholen en universiteiten. Deze regeling is dezelfde als deze voor de HBO5-opleidingen, zoals vastgelegd in het met dit ontwerp van decreet ingevoegde artikel III.42/1. In het begrotingsjaar 2019 gaat het over 1/3de van de gegeneerde middelen voor de lerarenopleidingen in de cvo op basis van het aantal leraarsuren, de puntenenveloppe en de middelen voor het woon-werkverkeer (voor de maanden september, oktober, november en december van het academiejaar 2019-2020). Voor het begrotingsjaar 2020 is dat het volledige bedrag.

Artikel 139

Met het voorliggende artikel wordt de overdracht van de financiering geregeld van de cvo naar de hogescholen voor de HBO5-opleidingen.

Vanaf het begrotingsjaar 2020 wordt ook het bedrag dat voorzien was voor de hogescholen voor de taken in verband met het samenwerkingsverband voor HBO5-opleidingen, berekend voor het begrotingsjaar 2019 (geïndexeerd), hieraan toegevoegd.

Er wordt verwacht dat het aantal studenten in de graduaatsopleidingen zal toenemen na de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen in de hogescholen. Dit zal zeker gebeuren door het aantrekken van de nieuwe doelgroep van generatiestudenten. Op dit ogenblik is het evenwel onmogelijk om te voorspellen hoe groot de groei zal zijn, aangezien het een volledig nieuwe doelgroep voor de graduaatsopleidingen betreft. Om deze groei in de beginjaren op te vangen wordt voor de financiering de groei van het aantal cursisten/ studenten mee in rekening gebracht. Dit gebeurt door vanaf het begrotingsjaar 2020 tot en met het begrotingsjaar 2022 de overgedragen middelen vanuit de cvo en de middelen voorzien voor het samenwerkingsverband cumulatief te vermenigvuldigen met het percentage waarmee het aantal cursisten/ studenten ten opzichte van het vorige schooljaar/ academiejaar toeneemt. Voor de begrotingsjaren 2023 en 2024 monitort de Vlaamse Regering budgettaire effecten van de open-end financiering van de graduaatsopleidingen tweemaal per jaar in functie van begrotingsopmaak en begrotingscontrole. Op basis van deze monitoring kan de

regering ingrijpen in het groeimechanisme om deze effecten onder controle te houden en eventueel beslissen om over te stappen op een budgetbeheersbaar financieringssysteem, zoals bijvoorbeeld een kliksysteem. Vanaf het begrotingsjaar 2025 treedt dan het klikmechanisme, zoals vastgelegd in artikel III.6 in werking.

Vanaf het begrotingsjaar 2022 worden deze middelen, met inbegrip van het groeimechanisme, over een periode van drie jaar overgedragen naar het nieuwe variabel onderwijsdeel VOWhbo5.

Artikel 140

Artikel III.55 legt het bedrag vast dat de hogescholen krijgen voor de taken in verband met het samenwerkingsverband voor HBO5-opleidingen, evenals de verdelingswijze van dit bedrag.

Met het voorliggende artikel wordt geregeld dat het bedrag voor het begrotingsjaar 2020 voor een hogeschool gelijk is aan het bedrag dat ze in 2019 ontvangen hebben, weliswaar geïndexeerd. Deze vastgestelde bedragen worden in het begrotingsjaar 2020 toegevoegd aan het bedrag dat de hogescholen ontvangen in het kader van de overdracht van de HBO5-opleidingen. Vanaf dan worden deze bedragen opgenomen in het geheel van de middelen die de hogescholen ontvangen voor de graduaatsopleidingen en worden ze niet langer afzonderlijk toegekend.

Artikel 141

Gelet op de inspanningen die de voorbije jaren zijn gebeurd om de sociale toelage in verhouding te houden met het aantal studenten hoger onderwijs, is bij de inbedding van de HBO5-opleidingen en lerarenopleiding een bijkomende injectie aangewezen. Met het voorliggende artikel zijn dan ook de bijkomende bedragen opgenomen voor de hogescholen en de universiteiten.

Deze bedragen zijn gebaseerd op de berekeningen opgenomen in de hierna volgende tabel. Daarbij wordt voor de hogescholen zowel rekening gehouden met de cursisten HBO5 aan de cvo, als met de cursisten SLO aan de cvo en de studenten SLO aan de hogescholen. Bij de universiteiten worden SLO cursisten aan de cvo en aan de universiteiten mee in rekening gebracht. Aangezien ongeveer 65% van de SLO-cursisten aan de cvo ten hoogste een bachelordiploma hebben, wordt de verhouding 65/35 genomen voor de verdeling van de LUC's over de hogescholen en universiteiten.

Benodigde Stuvo budget hogescholen - voor de graduaatsopleidingen	
LUC HBO5 referteperiode 15-16	4.414.901,60
LUC HBO5/12 = OSTP	367.908,47
Bedrag per OSTP STUVO hogescholen 2017	4,30
Benodigde budget	1.519.461,98

Benodigde Stuvo budget hogescholen - voor de SLO-opleidingen	
CVO-opleidingen	
Totaal LUC SLO referteperiode 15-16	2.200.498,00
LUC SLO met ten hoogste bachelordiploma	1.430.323,70
LUC SLO/12 = OSTP	119.193,64
Bedrag per OSTP STUVO hogescholen 2017	4,30

Benodigde budget	512.532,66
SLO-opleidingen hogescholen	
OSTP SLO hogescholen 15-16	12.573
Bedrag per OSTP STUVO hogescholen 2017	4,30
Benodigde budget	54.063,90
Totaal	566.596,56

Totaal budget Stuvo hogescholen	2.086.058,54
--	---------------------

Benodigde Stuvo budget universiteiten - voor de SLO-opleidingen	
CVO-opleidingen	
Totaal LUC SLO referteperiode 15-16	2.200.498,00
LUC SLO met ten hoogste bachelordiploma	770.174,30
LUC SLO/12 = OSTP	64.181,19
Bedrag per OSTP STUVO hogescholen 2017	4,26
Benodigde budget	273.411,88
SLO-opleidingen universiteiten	
OSTP SLO universiteiten 15-16	46.546
Bedrag per OSTP STUVO hogescholen 2017	4,26
Benodigde budget	198.285,96
Totaal budget Stuvo universiteiten	471.697,84

Artikel 142

Artikel III.69 van de Codex Hoger Onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 143

Dit artikel voegt in de titel van de Codex met de rechtspositieregeling voor het personeel van de universiteiten een nieuw hoofdstuk in waarin de bepalingen betreffende de overname van personeelsleden uit een specifieke lerarenopleiding van een cvo opgenomen worden.

Artikel 144

Wanneer volgens de financiële bepalingen een deel van de middelen voor een stopgezette specifieke lerarenopleiding naar een universiteit overgaan, gaat in principe ook een evenredig deel van de aan deze opleiding verbonden personeelsleden naar die universiteit over. De personeelsleden die naar een universiteit overgaan, komen ofwel meteen in het universitaire personeelsstatuut terecht ofwel – via een overstap naar het integratiekader – in het personeelsstatuut van de hogescholen. Dat betekent sowieso een wijziging ten aanzien van het personeelsstatuut dat de betrokken personeelsleden aan het cvo hadden.

Het is begrijpelijk dat niet alle personeelsleden van de specifieke lerarenopleiding een overgang naar een universiteit en het universitaire statuut zien zitten. Vandaar dat in de eerste plaats ingezet wordt op een vrijwillige overgang van personeelsleden naar een universiteit. Dit geldt zowel voor personeelsleden van het onderwijzend als van het bestuurs- en ondersteunend personeel uit het cvo. De universiteit heeft binnen het regelgevend kader voldoende autonomie om een voor de personeelsleden van een cvo aantrekkelijk personeelsbeleid uit te werken. Ze heeft er alle baat bij om op die manier personeelsleden over te nemen die bewust voor een overgang naar de universiteit kiezen.

De personeelsleden kunnen na de overname door de universiteit nooit minder verdienen dan zij aan het cvo verdienden. Bij de inschaling van personeelsleden van het onderwyzend personeel van een cvo in een universitaire graad, wordt rekening gehouden met de regeling over de bekwaamheidsbewijzen die van toepassing is op het personeel voor cvo. Het is de bedoeling dat personeelsleden waarvan het diploma voor een functie aan het cvo gelijkgesteld was met een bepaald bekwaamheidsbewijs – bijvoorbeeld een diploma HBO5 dat gelijkgesteld is met een diploma van bachelor – deze gelijkstelling ook na de overgang naar de universiteit kunnen behouden.

Artikel 145

Op basis van het aandeel van de financiële middelen die na de stopzetting van een specifieke lerarenopleiding naar een universiteit overgaan, kan een theoretisch aandeel bepaald worden van het aantal personeelsleden uit deze opleiding die mee naar de universiteit overgaan. Het is de bedoeling dat dit aandeel zo veel mogelijk via een vrijwillige overgang van personeelsleden behaald wordt. Is dat aandeel op die manier nog niet bereikt, dan kan de universiteit een deel van de personeelsleden overnemen die op grond van artikel 151 van voorliggend ontwerp van decreet automatisch naar een hogeschool overgaan.

Deze overname kan op twee manieren gebeuren. Ofwel plaatst de hogeschool deze personeelsleden vanaf 1 oktober 2019 op de lijst van personeelsleden in het integratiekader. Op deze manier komen de personeelsleden van het cvo aan de universiteit in het integratiekader terecht. Dat betekent dat zij aan de universiteit onder het personeelsstatuut van de hogescholen vallen. Een andere mogelijkheid is dat het personeelslid aan de hogeschool verbonden blijft maar via een overeenkomst geheel of gedeeltelijk een opdracht aan de universiteit uitoefent. Het verschil tussen beide opties is dat bij een overgang naar het integratiekader de universiteit de feitelijke en juridische werkgever wordt, terwijl in het geval van een overeenkomst de hogeschool de juridische werkgever blijft.

Artikel 146

Ook in het geval van een overgang naar de universiteit via het integratiekader of via een overeenkomst, wordt er rekening gehouden met de voorkeur van de betrokken personeelsleden om ofwel aan een hogeschool, ofwel aan een universiteit te werken. Indien er meer kandidaten zijn om naar een universiteit over te gaan dan de universiteit op basis van het theoretisch aandeel kan krijgen, geldt er een voorrangsregeling voor het bepalen van de personeelsleden die effectief naar de universiteit zullen overgaan. Voor het vaststellen of het theoretisch aandeel al dan niet bereikt is, wordt ook rekening gehouden met de personeelsleden die op grond van artikel 144 van het voorliggend ontwerp van decreet naar de universiteit overgegaan zijn.

Artikel 147

Dit artikel voorziet de mogelijkheid dat personeelsleden van een cvo die door het wegvallen van de HBO5-opleidingen of de specifieke lerarenopleidingen in een terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking terecht komen kunnen wedertewerkgesteld worden aan een universiteit.

Artikel 148

Een personeelslid dat aan een cvo een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in een vacante betrekking heeft, krijgt na de overgang naar de hogeschool een aanstelling van onbepaalde duur. Volgens de rechtspositieregeling van de hogescholen kan het hogeschoolbestuur een einde maken aan een aanstelling op

voorwaarde dat het een opzeggingstermijn toekent gelijk aan 3 maanden per begonnen schijf van 5 jaar dienstanciënniteit aan de betrokken hogeschool of haar rechtsvoorganger. Om de betrokken tijdelijke personeelsleden die automatisch overgegaan zijn naar een hogeschool na de overgang meer zekerheid op het behoud van hun betrekking te bieden, moet de hogeschool in dit geval bij het vastleggen van de opzeggingstermijn ook rekening houden met de dienstanciënniteit die het betrokken personeelslid voor de overgang in een HBO5-opleiding of een specifieke lerarenopleiding opgebouwd heeft.

Artikel 149

In de rechtspositieregeling voor de hogescholen is nu al een regeling opgenomen over de overgang van personeelsleden uit het volwassenenonderwijs. De bestaande artikelen, die betrekking hebben op de omvorming van een HBO5-opleiding tot een professionele bachelor, worden ondergebracht in een nieuwe onderafdeling 1 terwijl de artikelen over de overname van personeelsleden uit een HBO5-opleiding of een specifieke lerarenopleiding in een onderafdeling 2 opgenomen worden.

Artikel 150

Dit artikel voert in het hoofdstuk in verband met de overname van een personeel een onderafdeling in met bepalingen voor de overname van HBO5-opleidingen of SLO.

Artikel 151

Dit artikel regelt de automatische overgang van een deel van de personeelsleden die verbonden zijn aan een HBO5-opleiding of aan een SLO die aan het cvo stopgezet wordt en waarvan de financiële middelen ten minste voor een deel naar de hogeschool overgaan. Dit is een gelijkaardige regeling als in deel 5, titel 2, hoofdstuk 4, afdeling 2, onderafdeling 1, van de Codex over de omvorming van een HBO5-opleiding tot een professionele bacheloropleiding.

Artikel 152

De personeelsleden die automatisch overgaan naar een hogeschool, doen dit voor de omvang van de opdracht die zij aan het cvo in de HBO5-opleiding of de SLO hadden. De benoemde personeelsleden behouden na de overgang hun benoeming. De tijdelijke personeelsleden met een aanstelling van doorlopende duur krijgen aan de hogeschool een aanstelling van onbepaalde duur. De hogeschool heeft de mogelijkheid deze personeelsleden op hun verzoek te benoemen.

De regels met betrekking tot het maximale benoemingspercentage aan de hogeschool gelden niet van op deze overgenomen personeelsleden.

Artikel 153

Personeelsleden die automatisch naar een hogeschool overgaan maar die vanaf 1 oktober 2019 in het integratiekader van een universiteit terechtkomen, moeten hiertoe door de hogeschool op de integratielijst gezet worden.

Artikel 154

Een hogeschool heeft de mogelijkheid om personeelsleden van het onderwijzend personeel van een cvo die niet automatisch overkomen zonder openbare vacature over te nemen. Deze mogelijkheid geldt ook voor personeelsleden die tot het bestuurs- en ondersteunend personeel behoren.

Artikel 155

In dit artikel worden de algemene regels opgenomen die zowel gelden voor de personeelsleden die automatisch naar een hogeschool overgaan als voor de personeelsleden die zonder openbare vacature door de hogeschool overgenomen worden.

Artikel 156

Het algemene principe is dat de personeelsleden die van een cvo overkomen onder de rechtspositieregeling van het personeel van de hogeschool vallen. In dit artikel worden een aantal afwijkingen op dit principe voorzien.

Artikel 157

Dit is een analoge regeling als degene die in artikel 147 van voorliggend ontwerp van decreet voor de universiteiten opgenomen is.

Artikel 158

Er is tot nu toe een afwijking op de regel dat de lijst met de personeelsleden in het integratiekader aan een universiteit niet kan uitgebreid worden en dat geldt voor de personeelsleden die vanuit de gemengde lijst naar de integratielijst overgaan. Hier wordt nu een tweede afwijking aan toegevoegd voor de personeelsleden die van een cvo via de hogeschool naar een universiteit overgaan.

Artikel 159

Dit artikel heft het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs op.

Artikel 160

Dit artikel legt de datum van inwerkingtreding van voorliggend decreet vast op 1 september 2019.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS